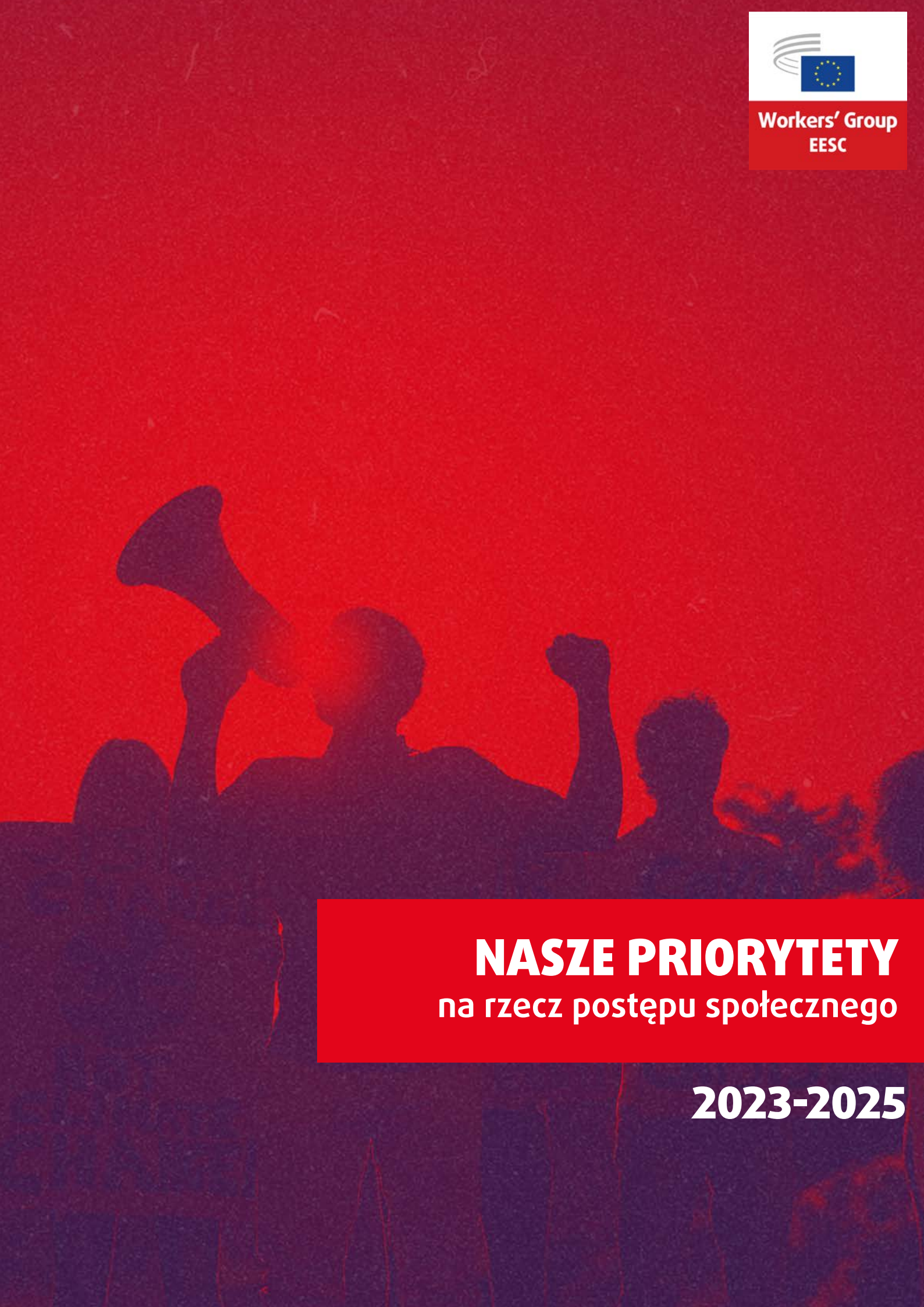

**Workers' Group
EESC**

NASZE PRIORYTETY na rzecz postępu społecznego

2023-2025

SPIS TREŚCI

STRESZCZENIE	4
PRZEGLĄD POLITYCZNY	8
PRZEWODZENIE ZMIANOM	11
WYZWANIA SPOŁECZNE	12
WYZWANIA GOSPODARCZE	18
WYZWANIA ŚRODOWISKOWE	22
TRANSFORMACJA CYFROWA	26
MIGRACJA	30
PRAWORZĄDNOŚĆ I PRAWA PODSTAWOWE	32
GLOBALNY PROGRAM DZIAŁAŃ OPARTY NA SOLIDARNOŚCI, RÓWNOŚCI I WŁĄCZENIU SPOŁECZNYM	34
LEPSZE KSZTAŁTOWANIE POLITYKI I PROGNOZY STRATEGICZNE	38

STRESZCZENIE

Budowanie przyszłości, która ma nie tylko społeczny i zrównoważony charakter, ale w której także przestrzega się zasad praworządności, praw człowieka, równości płci, solidarności i różnorodności. Wzmocnienie naszej demokracji i społeczeństwa, a także każdej osoby w społeczeństwie, niezależnie od okoliczności.

Nasza podróż wiąże się ze stałym zaangażowaniem, wymagającym niezmienną determinacji gdy dążymy do kształtowania społeczeństwa charakteryzującego się wspólnym dobrobytem i równością. Przesyłając nasze priorytety liderom grup demokratycznych w Parlamencie Europejskim, chcemy, by włączyli naszą wizję do swoich programów w kluczowych wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. oraz dążyli do rzeczywistego i trwałego postępu społecznego w następnej kadencji UE.

WYZWANIA SPOŁECZNE

Zbyt wiele osób doświadcza trudności lub jest wykluczonych ze społeczeństwa z powodu ubóstwa, dyskryminacji, braku wykształcenia lub innych niekorzystnych warunków. Miejsca pracy i warunki pracy wymagają poprawy, również w celu zwalczania trwającego kryzysu w zakresie zdrowia psychicznego.

Potrzebujemy paktu na rzecz zrównoważonego rozwoju i postępu społecznego, przewidującego wysokiej jakości miejsca pracy dla wszystkich. Filar socjalny musi zostać w pełni i skutecznie wdrożony. Celem zarządzania gospodarczego w UE musi być zmniejszenie nierówności i wspieranie konwergencji płac. W unijnych traktatach konieczny jest protokół w sprawie postępu społecznego. Ponadto potrzebujemy ambitnych i wiążących mechanizmów należytej staranności i rozliczalności przedsiębiorstw.

Partnerzy społeczni muszą znajdować się w centrum kształtowania polityki, co oznacza, że należy prowadzić rokowania zbiorowe i dać głos pracownikom w miejscu pracy, włączając dialog społeczny do europejskiej strategii przemysłowej, chroniąc i przywracając poziom zasięgu

rokowań zbiorowych oraz pomagając w walce ze skrajnie prawicowymi poglądami.

WYZWANIA GOSPODARCZE

Napięcia geopolityczne, niepewność zatrudnienia, zatrudnienie niskiej jakości, zmiana klimatu, kryzys kosztów utrzymania i cyfryzacja stanowią nowe wyzwania gospodarcze dla europejskich pracowników. Kluczowe znaczenie ma reforma zarządzania gospodarczego w UE, europejskiego semestru, WRF i zasobów własnych UE.

Należy wdrożyć plan działania na rzecz gospodarki społecznej. Pakt stabilności i wzrostu musi zostać zreformowany, zanim zostanie przywrócony, a priorytetem musi być głęboka reforma opodatkowania z myślą o sprawiedliwości i solidarności oraz zapewnieniu zasobów własnych UE na rzecz silnego wspólnego budżetu.

Polityce gospodarczej musi przyświecać zrównoważony rozwój pod względem społecznym, gospodarczym i środowiskowym, tak aby europejski semestr był powiązany z celami sprawiedliwej transformacji, a polityka zielonej transformacji była kontynuowana.

Zrównoważony rozwój musi również leżeć u podstaw inwestycji, finansów i zamówień publicznych, ukierunkowywać konkurencyjność i napędzać nasze gospodarki, wykraczając poza PKB.

WYZWANIA ŚRODOWISKOWE

Zmiana klimatu stanowi zagrożenie dla istnienia ludzkiej cywilizacji i naszych społeczeństw. Przeciwdziałanie temu zjawisku i wdrażanie polityk minimalizujących je, transformacja ekologiczna, dekarbonizacja i gospodarka

o obiegu zamkniętym, wraz z cyfryzacją, mają wpływ na świat pracy, zmieniając charakter miejsc pracy i zadań oraz tworząc nowe zawody, a jednocześnie eliminując inne. Te przemiany są ze sobą powiązane i wzajemnie się wzmacniają.

Idea sprawiedliwej transformacji musi przyświecać wszystkim powiązanym procesom kształtowania polityki, pozwalając wspierać obywateli i pracowników, zmieniać i podnosić kwalifikacje, oferować wysokiej jakości miejsca pracy oraz angażować pracowników na każdym etapie. Mechanizm sprawiedliwej transformacji i Społeczny Fundusz Klimatyczny muszą zostać rozszerzone i uzupełnione o dyrektywę w sprawie sprawiedliwej transformacji.

Należy zwrócić szczególną uwagę na dysproporcje regionalne i grupy szczególnie wrażliwe, a Zielony Ład powinien być centralnym elementem umów handlowych. Należy również dogłębnie zreformować rynek energii elektrycznej, aby zapewnić stabilność i przystępność cenową, a także bezpieczeństwo, dywersyfikację i zrównoważony charakter dostaw.

TRANSFORMACJA CYFROWA

Cyfryzacja przyniosła pracownikom korzyści gospodarcze i społeczne, takie jak większa elastyczność, autonomia i możliwości osiągnięcia równowagi między życiem zawodowym a prywatnym. Stworzyła jednak również niepożądaną kulturę pracy, w której pracownicy powinni być stale dostępni i podłączeni, by realizować zadania związane z pracą, a także otworzyła drogę do zwiększonego nadzoru nad pracownikami. Należy zająć się tymi szkodliwymi skutkami dla pracowników.

Należy chronić warunki pracy, w szczególności pracowników platform internetowych, zapewniać dostępność i upowszechnienie umiejętności cyfrowych, niwelować przepaść cyfrową, zapewniać możliwości uczenia się przez całe życie i podnoszenia kwalifikacji, mając na uwadze inkluzywność.

Sztuczną inteligencję należy wykorzystywać dla wspólnego dobra, zapobiegając problemom etycznym, jakie stwarza. Człowiek musi nadal sprawować kontrolę, należy prowadzić negocjacje zbiorowe w środowiskach pracy związanych ze sztuczną inteligencją, zakazać nadzoru biometrycznego oraz przeprowadzić reformę systemu zabezpieczenia społecznego, tak aby robotyzacja nie utrudniała funkcjonowania naszych systemów społecznych.

MIGRACJA

Masowa migracja jest ogromnym wyzwaniem dla ludzi i

stała się wysoce polityczną kwestią, zwłaszcza dla skrajnej prawicy. Potrzebna jest odpowiedź zgodna z prawami człowieka i poszanowaniem wartości życia ludzkiego, w której solidarność jest zasadą przewodnią służącą zapewnieniu najskuteczniejszych polityk azylowych, możliwości znalezienia bezpiecznego schronienia oraz bezpiecznych i legalnych dróg dotarcia do Europy, w połączeniu ze wsparciem dla państw członkowskich UE leżących na granicach UE i skutecznymi mechanizmami współpracy obejmującymi długoterminowy plan zapewnienia stabilności, demokracji i dobrobytu w sąsiedztwie UE i poza nim.

Należy sfinalizować pakt o migracji i azylu chroniący integralność i prawa ludzi. Należy prowadzić kampanie informacyjne pokazujące dowody empiryczne dotyczące migracji, ustanowić skuteczne systemy poszukiwawczo-ratownicze na morzu oraz dokonać przeglądu porozumienia dublińskiego w sprawie kraju pierwszego azylu.

PRAWORZĄDNOŚĆ I PRAWA PODSTAWOWE

Demokracja opiera się nie tylko na woli większości, ale również na poszanowaniu mniejszości i różnic politycznych, przy czym każdy podlega zasadzie praworządności oraz jest uprawniony do korzystania z praw podstawowych i chroniony przez nie. Skrajnie prawicowe kampanie dezinformacyjne i rozpowszechnianie fałszywych informacji stanowią zagrożenie dla istnienia demokracji.

Należy walczyć z wszelkimi formami dyskryminacji, z rozpowszechnianiem fałszywych informacji i dezinformacją oraz z zagrożeniem, jakie stanowią one dla naszych społeczeństw. Należy zapewnić skuteczne ramy cywilne i prawne dla niezależności społeczeństwa obywatelskiego, związków zawodowych i stowarzyszeń przedsiębiorców. Należy zwalczać ekstremizm, monitorować prawa socjalne oraz promować demokrację, praworządność i prawa podstawowe, w tym prawa gospodarcze i społeczne.

GLOBALNY PROGRAM DZIAŁAŃ

W obecnej sytuacji geopolitycznej musimy bronić globalnego programu działań opartego na podejściu wielostronnym i instytucjach wielostronnych, zamiast uciekać się do protekcyjizmu i unilateralizmu, zapewniając przy tym poszanowanie i wsparcie praw człowieka oraz działając na rzecz pokoju i bezpieczeństwa na świecie.

Priorytetowo należy traktować umowy o sprawiedliwym handlu, funkcjonowanie stosunków między UE a Zjednoczonym Królestwem i ochronę warunków socjalnych, wsparcie dla Ukrainy i wycofanie wojsk rosyjskich z jej terenu, długoterminowe inwestycje z Afryką i Mercosurem oraz wspieranie rozszerzenia UE.

LEPSZE KSZTAŁTOWANIE POLITYKI I PROGNOZY

Prognozowanie musi być otwartym i pluralistycznym działaniem, które stale angażuje zorganizowane społeczeństwo obywatelskie, w szczególności EKES, na każdym etapie procesu i określania scenariuszy odniesienia. Scenariusz odniesienia w ramach prognozowania powinien mieć na celu zapewnienie dobrostanu ludności europejskiej poprzez sprawiedliwą transformację społeczno-ekologiczną z odpowiednim uwzględnieniem kwestii zdrowia publicznego.

PRZEGLĄD POLITYCZNY

W ostatnich czasach UE stanęła w obliczu wielu trudnych wyzwań, takich jak wojna, napięcia geopolityczne, pilne kwestie klimatyczne, gwałtownie rosnące koszty utrzymania, trwałe ślady po pandemii, napięcia migracyjne i nieustanne rozpowszechnianie informacji wprowadzających w błąd.

W ostatnich czasach UE stanęła w obliczu wielu trudnych wyzwań, takich jak wojna, napięcia geopolityczne, pilne kwestie klimatyczne, gwałtownie rosnące koszty utrzymania, trwałe ślady po pandemii, napięcia migracyjne i nieustanne rozpowszechnianie informacji wprowadzających w błąd.

W tym radykalnie nowym kontekście europejscy pracownicy stali się siłą napędową przełomowych decyzji społecznych na szczeblu europejskim. W EKES-ie Grupa Pracowników jest architektem zmian gwarantującym, że wszystkie sekcje są zaangażowane w budowanie silnej, demokratycznej, społecznej i sprzyjającej włączeniu społecznemu Europy.

NAJBARDZIEJ ZNACZĄCYMI CELAMI POŚREDNIMI SĄ POSTĘPY W PRACACH NAD DYREKTYWĄ O PŁACACH MINIMALNYCH, DYREKTYWĄ W SPRAWIE PRZEJRZYSTOŚCI WYNAGRODZEŃ ORAZ DYREKTYWĄ W SPRAWIE PRACY ZA POŚREDNICTWEM PLATFORM INTERNETOWYCH.

W kwietniu 2023 r., w połowie trwającej kadencji, w EKES-ie nastąpiło odnowienie składu, wraz ze zmianami w przywództwie zarówno w EKES-ie, jak i w Grupie Pracowników, co zapewniło świeżą energię do sprostania pojawiającym się wyzwaniom. Oliver Röpke, dotychczasowy przewodniczący Grupy Pracowników, objął funkcję przewodniczącego EKES-u. Jednocześnie Lucie Studničná została wybrana na nową przewodniczącą naszej Grupy.

Zmiany te zbiegły się z wynikami Konferencji w sprawie przyszłości Europy. UE wyraźnie usłyszała o aspiracjach swoich obywateli i o potrzebie zmian. Obecnie wiarygodne propozycje mają zasadnicze znaczenie dla włączenia nas do kolejnego etapu projektu europejskiego.

POD HASŁEM „PRZYSPIESZENIE POSTĘPU SPOŁECZNEGO” NOWE KIEROWNICTWO GRUPY PRACOWNIKÓW ROZPOCZĘŁO PRACĘ NAD DOSTOSOWANIEM NASZYCH PRIORYTETÓW.

Aby zrozumieć te kluczowe kwestie i wpłynąć na nie, od lipca do końca listopada 2023 r. zorganizowano serię debat politycznych z udziałem prelegentów wysokiego szczebla i ekspertów. Zaktualizowane priorytety zostały przyjęte na posiedzeniu naszej Grupy 13 grudnia 2023 r.

NASZYM CELEM NA NAJBLIŻSZE LATA JEST KSZTAŁTOWANIE PRZYSZŁOŚCI, KTÓRA BĘDZIE MIAŁA NIE TYLKO SPOŁECZNY I ZRÓWNOWAŻONY CHARAKTER, ALE TAKŻE BĘDZIE ZGODNA Z ZASADAMI PRAWORZĄDNOŚCI, PRAW CZŁOWIEKA, RÓWNOŚCI PŁCI, SOLIDARNOŚCI MIĘDZYPOKOLENIOWEJ I RÓŻNORODNOŚCI.

Należy budować przyszłość, która ma na celu wzmocnienie i upodmiotowienie naszej demokracji, społeczeństw i jednostek, niezależnie od ich sytuacji.

Nasza podróż wymaga stałego zaangażowania i niezmiennej determinacji, gdy dążymy do kształtowania społeczeństwa charakteryzującego się wspólnym dobrobytem i równością. Przesyłając nasze priorytety liderom grup demokratycznych w Parlamencie Europejskim, komisarzom oraz szefom państw i rządów państw członkowskich, chcemy, by włączyli naszą wizję do swoich programów w kluczowych wyborach do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. oraz dążyli do rzeczywistego i trwałego postępu społecznego w następnej kadencji UE.

PRZEWODZENIE ZMIANOM

Aby osiągnąć najlepsze możliwe rezultaty w realizacji priorytetów politycznych, potrzebny jest właściwy sposób działania oparty na czynnikach sukcesu określonych przez Grupę Pracowników.

Wpływ Grupy Pracowników opiera się na następujących elementach:

- wspólna wizja i priorytety (wspólne treści);
- reprezentatywność – w odniesieniu do organizacji, z których pochodzą członkowie;
- wewnętrzna spójność i zgodność – „mówienie jednym głosem”;
- pełne wykorzystanie stanowisk członków Grupy w różnych organach i zadaniach EKES-u;
- konstruktywne stosunki z członkami pozostałych Grup;
- synergia z EKZZ i Europejskimi federacjami branżowymi związków zawodowych;
- aktywna interakcja i współpraca z instytucjami UE i innymi organizacjami: widoczność polityczna;
- ogólna widoczność za pośrednictwem komunikacji, mediów społecznościowych.

PLAN PRAC

Po bolesnym kryzysie finansowym, który rozpoczął się w połowie 2007 r., zaangażowaliśmy się w znajdowanie rozwiązań, które pozwolą radzić sobie ze zmianą klimatu i jak najlepiej wykorzystać transformację cyfrową. Następnie doświadczyliśmy bezprecedensowej pandemii, a ostatnio stanęliśmy wobec wojny na naszym kontynencie i w naszym sąsiedztwie. Nadszedł najwyższy czas, aby europejskie związki zawodowe wzmocniły Unię Europejską w nadchodzących latach.

**POTRZEBUJEMY SILNIEJSZYCH
NARZĘDZI, ABY BRONIĆ EUROPY**

**SOCJALNEJ I DEMOKRACJI,
PRZECIWDZIAŁAĆ ZMIANIE KLIMATU I
WSPIERAĆ TRANSFORMACJĘ CYFROWĄ,
WZMACNIAĆ EDUKACJĘ, SPÓJNOŚĆ
SPOŁECZNĄ, RÓWNOŚĆ PŁCI I ZDROWIE.**

Grupa Pracowników będzie ściśle współpracować z nowym Parlamentem Europejskim, nową Komisją Europejską i przyszłymi prezydentami Rady, zawsze traktując kwestie społeczne jako najważniejsze elementy kształtowania polityki europejskiej.

Trzy państwa sprawujące prezydencję w latach 2023 i 2024 (Hiszpania, Belgia, Węgry) wyraziły swoje zobowiązanie do wspierania ram konwergencji społecznej i zwrotu z inwestycji społecznych.

**WSPÓŁPRACUJEMY Z NIMI,
ABY WSPIERAĆ POZYTYWNA
KONWERGENCJĘ I SPÓJNOŚĆ
SPOŁECZNĄ.**

Rozpoczniemy również współpracę z kolejnymi trzema państwami sprawującymi prezydencję w latach 2025 i 2026 (Polska, Dania i Cypr), koncentrując się w szczególności na odporności społecznej, oraz na zielonej i cyfrowej transformacji, które są sprawiedliwe.

WYZWANIA SPOŁECZNE

Potrzebne są bardziej zdecydowane działania UE w zakresie polityki zatrudnienia i polityki społecznej, aby zapewnić podstawową wewnętrzną spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną w ogólnym procesie dwojakiej transformacji ekologicznej i cyfrowej.

Postęp gospodarczy nie będzie trwały bez postępu społecznego. Zrównoważona wydajność i konkurencyjność są kluczowymi elementami pozytywnej kombinacji. Zasady płacy minimalnej, dochodu minimalnego, dostępu do uczenia się przez całe życie, eliminacja ubóstwa dzieci i młodzieży, dostęp do usług opiekuńczych w celu zapewnienia równości płci oraz ogólne powiązanie między wszystkimi rodzajami miejsc pracy i ochrony socjalnej pod względem świadczeń i składek stały się kluczowymi elementami zrównoważonego europejskiego modelu społeczno-gospodarczego. Mimo że model europejski stanowi wzór dla wielu krajów na świecie, nadal zbyt wiele osób znajduje się w trudnej sytuacji lub jest wykluczonych ze społeczeństwa z powodu ubóstwa, dyskryminacji, braku wykształcenia lub innych czynników. Grupa Pracowników będzie nadal dążyć do sprawiedliwszej przyszłości dla Europy. Obejmuje to między innymi dialog społeczny, rokowania zbiorowe, ochronę praworządności i praw podstawowych, takich jak prawo do organizowania

się i strajku, oraz zapobieganie niszczeniu związków zawodowych.

GŁÓWNE PROPOZYCJE

- Należy przyjąć pakt na rzecz zrównoważonego rozwoju i postępu społecznego: nasza walka o wysokiej jakości miejsca pracy oznacza również zapewnienie wszystkim możliwości pracy w godnych warunkach. Będziemy nadal walczyć z bezrobociem i nie będziemy pozostawiać osób długotrwale bezrobotnych samym sobie, gdy do zrobienia pozostaje tak wiele użytecznej pracy w dziedzinie społecznej i środowiskowej. Będziemy nadal stawiać dobrobyt pracowników i sprawiedliwość społeczną w centrum naszych działań i polityki.

- Europejski filar praw socjalnych i europejski semestr: potrzebne jest jasne i skuteczne wdrożenie Europejskiego filaru praw socjalnych poprzez solidny plan działania, dzięki któremu zarządzanie gospodarcze będzie miało w pełni społeczny i zrównoważony charakter. Trzeba zmniejszyć nierówności i zlikwidować pogłębiające się różnice w dochodach oraz różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn, a także wprowadzić jasne zasady dotyczące równych warunków działania w celu uniknięcia dumpingu socjalnego.

- ♦ Europejski filar praw socjalnych ma nadal wskazywać kierunek działań następnej Komisji Europejskiej. Będziemy walczyć o pełne wdrożenie wszystkich 20 zasad Europejskiego filaru praw socjalnych i włączenie go do ram instytucjonalnych UE.

- ♦ Wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych w ramach inicjatyw planu działania na szczeblu krajowym powinno być powiązane z europejskim semestrem. Europejski semestr musi obejmować nowe wskaźniki w tablicy wskaźników społecznych i konkretne cele dotyczące wdrażania elementów Europejskiego filaru praw socjalnych. Należy monitorować te kwestie i mierzyć postępy w ramach planu działania na szczeblu krajowym.

- ♦ Semestr powinien być narzędziem pomiaru wskaźnika dotyczącego zasięgu układów zbiorowych i uczestnictwa pracowników (należy zachęcać do zapewniania odsetka przedstawicieli pracowników w organach decyzyjnych przedsiębiorstw). Jeśli chodzi o europejski dialog społeczny, wskaźnikiem może być liczba wynegocjowanych umów autonomicznych.

- ♦ Zarządzanie gospodarcze w ramach semestru powinno mieć na celu zmniejszenie nierówności dzięki pozytywnej konwergencji płac w Europie.

- Potrzebna jest „demokratyzacja pracy” – uczestnictwo pracowników ma zasadnicze znaczenie dla powodzenia transformacji ekologicznej i cyfrowej. W czasach przyspieszonych zmian ze względu na silnie oddziałujące czynniki, takie jak cyfryzacja i automatyzacja, oraz wyzwania związane ze zmianą klimatu, tym bardziej widoczne stały się słabości strukturalne i niedociągnięcia

dorobku prawnego UE w zakresie informowania pracowników, konsultacji z nimi i ich uczestnictwa. Potrzebne są silniejsze i ambitniejsze ramy obejmujące więcej niż tylko „nowy początek dialogu społecznego”. Dlatego opowiadamy się za solidniejszymi ramami prawnymi w zakresie informowania pracowników, konsultowania się z nimi i ich uczestnictwa. Takie silniejsze ramy europejskie wymagałyby w szczególności:

- ♦ uwzględniania uczestnictwa pracowników jako przekrojowego elementu strukturalnego we wszystkich europejskich przepisach i inicjatywach, które mają wpływ na warunki pracy i życia;
- ♦ ram regulacyjnych, które będą gwarantować wczesne informowanie pracowników w ramach restrukturyzacji transgranicznej i konsultacje z nimi oraz zapobiegać oszustwom lub praktykom mającym na celu obejście wymogów prawnych;
- ♦ dyrektywy w sprawie europejskiej rady zakładowej, która będzie lepiej odpowiadać realiom i potrzebom restrukturyzacji ponadnarodowej oraz odzwierciedlać potrzebę wyposażenia europejskich rad zakładowych w niezbędne zasoby i kompetencje do angażowania się w ponadnarodowe informowanie i konsultacje na równym poziomie;
- ♦ równych warunków uczestnictwa pracowników na poziomie zarządu oraz podejścia, w ramach którego będzie się aktywnie rozwijać i promować obowiązkowy minimalny zakres praw uczestnictwa i dynamiczne europejskie minimalne standardy reprezentacji, zamiast angażowania się w strategię mającą na celu uniknięcie takich praw;
- ♦ przyjęcia ambitnej i wiążącej dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz rozporządzenia w sprawie pracy przymusowej w celu nałożenia na europejskie przedsiębiorstwa odpowiedzialności za warunki społeczne, związane z prawami człowieka i środowiskiem w całych łańcuchach wartości;
- ♦ wzmocnienia rokowań zbiorowych na wszystkich szczeblach, w tym rozszerzenia ich zasięgu i przywrócenia systemów rokowań zbiorowych, w szczególności w krajach, które zostały zmuszone do decentralizacji rokowań zbiorowych, aby uzyskać dostęp do pomocy finansowej i programów dostosowań gospodarczych. Należy zwiększyć zasięg rokowań zbiorowych do co najmniej 80%, zgodnie z dyrektywą w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych, oraz zachęcać do rokowań zbiorowych poprzez zapewnienie związkom zawodowym w dobrze funkcjonujących krajowych systemach samoregulacyjnych możliwości negocjowania układów zbiorowych. Należy również wzmocnić rolę związków zawodowych w zarządzaniu sprawiedliwą transformacją poprzez

wzmocnienie demokracji w pracy zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim;

- ♦ zapobiegania niszczeniu związków zawodowych dzięki ochronie praw partnerów społecznych, w tym (osobistego i cyfrowego) dostępu związków do miejsc pracy, prawa do organizowania się, prawa do rokowań zbiorowych i prawa do strajku. Należy zapobiegać negatywnym skutkom i nadużyciom ze strony pracodawców lub tzw. żółtych związków zawodowych;
 - ♦ rozszerzenia zakresu rokowań zbiorowych o przepisy dotyczące klauzul ekologicznych oraz zagwarantowania, że będą one stanowiły podstawowy element wszelkich środków związanych z transformacją energetyczną i cyfrową.
- Należy usprawnić dialog społeczny na szczeblu UE.
 - ♦ Należy opracować mechanizmy budowania zdolności w zakresie dialogu społecznego i uczestnictwa pracowników oraz wspierać zaangażowanie pracowników.
 - ♦ Należy włączyć sieć koordynatorów we wszystkich dyrekcjach Komisji Europejskiej w celu promowania dialogu społecznego.
 - ♦ Należy włączyć system stosunków przemysłowych i system zaangażowania partnerów społecznych do europejskiej strategii przemysłowej w sposób inkluzywny i oparty na współpracy, promując europejską autonomię strategiczną i globalny system konkurencyjny oparty na europejskim modelu społecznym.
 - ♦ Należy poprzeć włączenie protokołu w sprawie postępu społecznego do traktatów UE w celu zagwarantowania pierwszeństwa pracownikom, związkom zawodowym i prawom socjalnym względem swobód gospodarczych w przypadku konfliktu.
 - Zatrudnienie i warunki pracy: wysokiej jakości miejsca pracy muszą być tak samo zrównoważone społecznie, jak i środowiskowo, z godnymi warunkami pracy, sprawiedliwym wynagrodzeniem, równym wynagrodzeniem za tę samą pracę w tym samym miejscu i pracę o równej wartości oraz sprawiedliwą mobilnością pracowników.
 - ♦ Transformacja cyfrowa i pojawienie się telepracy jako głównego sposobu produkcji stwarzają możliwości osiągnięcia równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, ale również wiele wyzwań związanych m.in. z prawem do rozłączenia się i równouprawnieniem płci.
 - ♦ Sztuczna inteligencja i systemy generatywnej sztucznej inteligencji spowodują duże zmiany w świecie pracy i na rynkach pracy. Duże możliwości i duże wyzwania dotyczą nowych miejsc pracy i miejsc pracy, które mogą zostać wyeliminowane. Miejsca pracy kobiet są dwukrotnie bardziej narażone na ryzyko wyeliminowania niż w

przypadku mężczyzn. Może to prowadzić do większych nierówności ze szkodą dla wielu milionów pracowników. Większa przeciwwaga pracowników na wszystkich szczeblach umożliwiającą przewidywanie, negocjowanie i kwestionowanie stosowania i wyboru technologii jest niezbędnym narzędziem łagodzenia i unikania negatywnych skutków dla pracowników.

- ♦ Pilnie potrzebne jest przyjęcie aktywnej polityki rynku pracy, w szczególności podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników oraz uczenia się przez całe życie podczas płatnego czasu pracy.
- ♦ Potrzebne jest przyjęcie europejskiej dyrektywy w sprawie sprawiedliwej transformacji, kładącej nacisk na przewidywanie zmian i zarządzanie nimi, z uwzględnieniem dialogu społecznego i rokowań zbiorowych jako zasad przewodnich regulujących nowe miejsca pracy wynikające z transformacji cyfrowej i ekologicznej, w tym opieki nad młodymi pracownikami znajdującymi się w coraz bardziej niepewnej sytuacji.
- ♦ Należy zwalczać wszystkie rodzaje niepewnych form zatrudnienia. Szczególnie pracownicy platform internetowych oraz osoby doświadczające nowych form pracy potrzebują zaktualizowanych obejmujących je ram, co wymaga przyjęcia ambitnej dyrektywy w sprawie pracy za pośrednictwem platform internetowych przed końcem obecnej kadencji ustawodawczej. Należy bronić prawa pracowników do rozłączenia się oraz dążyć do skrócenia czasu pracy przy zachowaniu tego samego poziomu wynagrodzenia i z dostosowaniem liczby pracowników za pomocą rokowań zbiorowych lub przepisów.
- ♦ Różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn utrzymują się, a nawet pogłębiają w różnych dziedzinach, w tym w życiu rodzinnym i zawodowym. Konieczne są wysiłki na rzecz odbudowy, w których będzie się inwestować w siłę roboczą kobiet i które będą dostosowane do potrzeb poszczególnych osób. Problematyka płci jest kwestią przekrojową, która powinna być stale uwzględniana we wszystkich procesach kształtowania polityki.
- ♦ W ramach unijnej strategii na rzecz równouprawnienia płci apelujemy o wizję zorientowaną na płeć i dążenie do wyeliminowania przemocy ze względu na płeć we wszystkich grupach wiekowych – w tym przemocy w miejscu pracy – za pomocą narzędzi takich jak dyrektywa UE w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej – w tym gwałtu – oraz poprzez dodanie przemocy ze względu na płeć do wykazu europejskich przestępstw.
- ♦ Należy zwalczać nieuczciwą konkurencję i dumping socjalny w celu umożliwienia sprawiedliwej mobilności pracowników. Należy wspierać zwiększenie zasobów i zasięgu inspekcji pracy, w tym wzmocnienie

mandatu Europejskiego Urzędu ds. Pracy zdolnościami do działania z inicjatywy oraz uprawnieniami dochodzeniowymi i sankcyjnymi w celu skutecznego zwalczania dumpingu socjalnego i wyzysku pracowników.

- ♦ Należy wykorzystać sukces SURE, tak aby stał się on stałym instrumentem umożliwiającym przygotowanie się na przyszłe kryzysy.
- Ubóstwo i wykluczenie społeczne: w wielu krajach nowe grupy popadają w ubóstwo. Konieczny jest zintegrowany plan przeciwdziałania ubóstwu, obejmujący kwestie takie jak:
 - ♦ ochrona osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, opracowanie strategii przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu, zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej oraz uznanie energii za usługę socjalną świadczoną w interesie ogólnym;
 - ♦ wzmocnienie krajowych systemów ochrony socjalnej oraz ochrona bezrobotnych przed ubóstwem i innymi zagrożeniami;
 - ♦ zwalczanie nierówności za pomocą wysokiej jakości usług publicznych i strategii inwestycyjnych;
 - ♦ dostęp do odpowiednich świadczeń z zakresu zabezpieczenia społecznego dla wszystkich pracowników, w tym osób samozatrudnionych, oraz jasność przepisów dotyczących mającego zastosowanie ustawodawstwa, a także transgraniczne egzekwowanie przepisów;
 - ♦ dochód minimalny, który jest często ostatnim gwarantem bezpieczeństwa socjalnego. Należy wzmocnić krajowe systemy dochodu minimalnego w całej UE, aby poprawić jakość życia obywateli na całym kontynencie;
 - ♦ zapewnienie dostosowania płac minimalnych i dochodu minimalnego do inflacji w celu zwalczania ubóstwa wśród ubogich pracujących;
 - ♦ wdrożenie gwarancji dla dzieci.
 - ♦ walka z bezdomnością jako jeden z priorytetów polityki społecznej UE w okresie poprzedzającym wybory europejskie i w kolejnych latach. Potrzebne jest strategiczne przesunięcie punktu ciężkości z zarządzania bezdomnością na faktyczne położenie jej kresu. Wzywamy do opracowania strategii UE na rzecz walki z bezdomnością, w której europejska platforma zwalczania bezdomności byłaby w pełni uwzględniona, co umożliwiłoby włączenie krajowych polityk walki z bezdomnością do europejskiego semestru. Ta strategia powinna się opierać na zaleceniu Rady w sprawie bezdomności.
- Wysokiej jakości usługi zdrowotne
 - ♦ Domagamy się, aby zdrowie stało się priorytetem.
 - ♦ Dostęp do wysokiej jakości opieki zdrowotnej,

profilaktyka i wczesne wykrywanie chorób stanowią podstawowy element naszego modelu społecznego. W tym celu należy zadbać o to, by państwa członkowskie odpowiednio inwestowały w zdrowie publiczne i opiekę społeczną.

- ◆ Pandemia COVID-19 zwróciła uwagę na rozdrobnienie architektury zdrowotnej UE. Prawdziwa Europejska Unia Zdrowotna, sprzyjająca włączeniu społecznemu, musi wykroczyć poza zwykłe zarządzanie kryzysowe i ostatecznie zmierzać w kierunku Europy, w której wszyscy cieszyliby się najwyższymi osiągalnymi standardami zdrowia i mieliby równy dostęp do wysokiej jakości leczenia. Powinna ona zainicjować zmiany systemowe, aby lepiej przygotować nas nie tylko na kolejną pandemię, lecz również na inne transgraniczne wyzwania zdrowotne, takie jak nabyta oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe oraz plagi otyłości i chorób niezakaźnych dotykające wszystkie kraje europejskie. Należy w jej ramach przyjąć podejście „Jedno zdrowie”, by uwzględnić związek między dobrostanem ludzi, zwierząt i środowiska w celu ochrony zdrowia.

- ◆ Należy podjąć odpowiednie działania umożliwiające poprawę warunków pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników ochrony zdrowia.

- Zająć się też trzeba zdrowiem psychicznym – należy wdrożyć strategię UE w zakresie zdrowia psychicznego poprzez promowanie podejścia zapobiegawczego oraz wczesne wykrywanie i monitorowanie, a także zapewnienie podejścia skoncentrowanego na człowieku w społeczności.

- ◆ Należy ograniczyć niskiej jakości zatrudnienie, presję na wydajność i pracę oraz częstotliwość występowania związanych z tym problemów ze zdrowiem psychicznym, aby zapewnić pełne wdrożenie i egzekwowanie europejskiego i krajowego prawodawstwa ustanawiającego wysokie standardy jakości, zdrowe warunki pracy i zatrudnienia.

- ◆ Należy wzmocnić działania monitorujące i kontrolujące zgodność z odpowiednimi przepisami – z zastrzeżeniem przeznaczenia wystarczających środków na rzecz właściwego organu publicznego, a także w celu zapewnienia odpowiednich kar finansowych za nieprzestrzeganie przepisów.

- ◆ Należy domagać się unijnych ram prawnych (dyrektywy) w celu wyeliminowania zagrożeń psychospołecznych w miejscu pracy i zapobiegania im oraz promować te przepisy.

- ◆ Należy wprowadzić zakaz udzielania zamówień publicznych i pomocy publicznej przedsiębiorstwom i organizacjom, które nie gwarantują przestrzegania tych przepisów, zgodnie z obowiązującymi dyrektywami w sprawie zamówień publicznych.

- Ważna jest solidarność międzypokoleniowa – w następnym programie prac Komisji należy nadać wysoki priorytet tematom związanym z młodzieżą, osobami starszymi i aktywnym starzeniem się.

- ◆ Istotne jest zaangażowanie młodzieży nie tylko w rynek pracy, ale również w społeczeństwo i w proces kształtowania polityki.

- ◆ Należy zapewnić wdrożenie gwarancji dla młodzieży we wszystkich państwach członkowskich UE.

- ◆ Potrzebne jest podejście międzypokoleniowe, aby zapewnić wysokiej jakości staże i zasoby na rzecz aktywnego starzenia się.

- ◆ Wszystkie praktyki, staże i programy przygotowania zawodowego muszą być płatne.

- ◆ Należy wdrożyć zalecenie Rady w sprawie rewizji celów barcelońskich dotyczących wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem.

- ◆ Istotne jest uwzględnianie zmian demograficznych, w tym warunków życia emerytów, oraz promowanie wysokich standardów emerytalnych umożliwiających godne życie w podeszłym wieku w całej UE.

WYZWANIA GOSPODARCZE

Napięcia geopolityczne, niepewność zatrudnienia, zatrudnienie niskiej jakości, zmiana klimatu, kryzys kosztów utrzymania i cyfryzacja stanowią nowe wyzwania gospodarcze dla europejskich pracowników.

Kluczowe znaczenie ma przekształcenie zarządzania gospodarczego w UE, europejskiego semestru, wieloletnich ram finansowych (WRF) i zasobów własnych UE, aby sprawiedliwość społeczna szła w parze z konkurencyjnością gospodarczą oraz aby dobrobyt obywateli był celem polityki gospodarczej. Inne priorytety to zwalczanie dumpingu podatkowego i uchylania się od opodatkowania oraz ustanowienie bardziej sprawiedliwych, progresywnych i lepiej skoordynowanych systemów podatkowych w UE. Zabezpieczenie społeczne musi być częścią rozwoju gospodarczego.

Starzenie się społeczeństwa wpływa na wielkość podaży pracy i potencjał wzrostu gospodarczego. Kluczowe znaczenie ma przyjęcie polityki mającej na celu złagodzenie tych skutków. Inwestycje w politykę społeczną mają zasadnicze znaczenie dla modelu zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

Grupa Pracowników ściśle monitoruje tematy związane z wydajnością i konkurencyjnością oraz z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy mające na celu zmniejszenie zależności energetycznej, rozwiązanie problemu ograniczeń w łańcuchu dostaw oraz zwiększenie strategicznej autonomii UE. Musimy zająć się reformą gospodarczą, aby zagwarantować, że kierunek zmian będzie zależał od potrzeb obywateli, nie pozwalając dużym korporacjom na dyktowanie warunków. UE potrzebuje konkurencyjności, ale musi również zapewnić jej zrównoważony charakter.

GŁÓWNE PROPOZYCJE

- Pakt stabilności i wzrostu: do tej pory pozostaje zawieszony i będzie wymagać reformy, aby lepiej odzwierciedlić potrzeby inwestycyjne naszych społeczeństw, z bardziej wiarygodnymi celami, obowiązkami i zobowiązaniami, aby uniknąć regresu społecznego. Apelujemy o odrębne traktowanie inwestycji publicznych przy podejmowaniu decyzji o wszczęciu procedury nadmiernego deficytu, aby umożliwić wszystkim państwom członkowskim dokonanie inwestycji publicznych niezbędnych do realizacji wspólnych priorytetów. Aby zapobiec przywróceniu starych reguł fiskalnych i poradzić sobie z przejściem w kierunku zorientowanych na dobrobyt oraz nowych i zmodernizowanych ram budżetowych, konieczne jest wznowienie procesu przeglądu.

- Europejski semestr musi być powiązany z celami sprawiedliwej transformacji i postępu społecznego. Plany krajowe powinny być powiązane z celami odbudowy i powinny koncentrować się na zapewnieniu spójności społecznej oraz zmniejszeniu nierówności i braku bezpieczeństwa społeczno-gospodarczego.

- ♦ „Przekształcić europejski semestr w wymiarze społecznym”: w przypadku jakiegokolwiek reformy należy skrupulatnie przestrzegać interesów pracowników i konieczne są odpowiednie inwestycje publiczne.

- ♦ Europejski semestr należy uzupełnić instrumentami służącymi niwelowaniu zakłóceń równowagi społecznej poprzez wprowadzenie ram konwergencji społecznej.

- ♦ Partnerzy społeczni, w szczególności związki zawodowe, i społeczeństwo obywatelskie muszą być zaangażowani w krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności oraz inne instrumenty WRF. Obecnie przepisy te nie są wiążące, a dialog społeczny pozostaje kwestią dobrej woli rządów krajowych. Ponieważ zaangażowanie różni się w zależności od kraju i regionu, wzywamy do ustanowienia wiążących warunków takich konsultacji, również w odniesieniu do innych instrumentów WRF, na podstawie minimalnych standardów określonych na szczelnie UE.

- MŚP stanowią ważny fundament gospodarki UE. Równie ważne jest jednak, aby MŚP przestrzegały praw człowieka i ochrony środowiska w swojej działalności gospodarczej oraz aby miały możliwość uwolnienia swojego potencjału w zakresie przyczyniania się do zrównoważonego rozwoju nie tylko poprzez tworzenie miejsc pracy, ale przede wszystkim poprzez sprawiedliwe płace, bezpieczne i zdrowe warunki pracy, demokrację w miejscu pracy oraz wysokie standardy społeczno-środowiskowe.
- Wdrożenie planu działania na rzecz gospodarki społecznej: przedsiębiorstwa społeczne stanowią około 10% wszystkich przedsiębiorstw w UE. Dzięki wdrożeniu planu działania na rzecz gospodarki społecznej ramy regulacyjne i widoczność przedsiębiorstw gospodarki społecznej zostaną dostosowane przy jednoczesnym stworzeniu warunków sprzyjających rozwojowi gospodarki społecznej, w tym niezbędnego dostępu do rynków i finansowania oferującego im możliwości rozpoczęcia i rozszerzenia działalności. W ten sposób zapewni się politykę publiczną mającą na celu wspieranie przedsiębiorstw społecznych na równi z innymi formami przedsiębiorstw.
- Podatki i potrzeba reformy podatkowej:
 - ♦ Istnieje potrzeba wprowadzenia podatku od transakcji finansowych, który obowiązuje już w ośmiu państwach, a także podatku od transakcji cyfrowych.
 - ♦ Apelujemy o sprawiedliwe i progresywne opodatkowanie, w tym wprowadzenie progresywnego podatku majątkowego w celu sfinansowania inwestycji niezbędnych do sprawiedliwej transformacji.
 - ♦ Potrzebujemy przejścia z opodatkowania opartego głównie na pracy, aby dostosować się do nowych realiów przedsiębiorstw kapitałochłonnych i nie karać przedsiębiorstw pracochłonnych.
 - ♦ Proponujemy większe i tymczasowe opodatkowanie najbogatszych podatników w związku z kryzysem związanym z COVID-19.
 - ♦ Istnieje potrzeba wprowadzenia minimalnego poziomu podatku od osób prawnych na szczeblu europejskim.
 - ♦ Walka z oszustwami podatkowymi i uchylaniem się od opodatkowania oraz praniem pieniędzy musi pozostać jednym z priorytetów programu prac.
 - ♦ W kwestiach podatkowych konieczne jest głosowanie większością kwalifikowaną zamiast jednomyślności, która blokuje wszelkie postępy.
- UE potrzebuje silnego wspólnego budżetu, w tym wystarczających zasobów własnych, do realizacji niezbędnych polityk. Jak widać na przykładzie amerykańskiej ustawy o obniżeniu inflacji, UE potrzebuje większych zasobów w celu wspierania inwestycji i zrównoważonego wzrostu gospodarczego, biorąc pod

uwagę nowe warunki pomocy państwa oraz problemy wynikające z bardzo wysokich kosztów energii, z którymi borykają się konsumenci i przedsiębiorstwa w Europie.

- Kolejne wieloletnie ramy finansowe:
 - ♦ muszą zapewnić silną politykę spójności, promując jednocześnie środki wspierające skuteczne i pełne wykorzystanie dostępnych funduszy;
 - ♦ muszą zagwarantować, że dostęp do finansowania europejskiego będzie powiązany z warunkami społecznymi, w tym jasnymi warunkami rokowań zbiorowych, oraz że przedsiębiorstwa, które nie przestrzegają praw pracowniczych, będą z niego wyłączone;
 - ♦ muszą wspierać terminowe i pełne wdrożenie mechanizmu warunkowości w zakresie praworządności wraz z innymi narzędziami i mechanizmami mającymi na celu ochronę interesów finansowych UE.
- Poza PKB: dobrze wybrane wskaźniki statystyczne będą miały kluczowe znaczenie dla monitorowania postępów w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju i celów Europejskiego Zielonego Ładu, a także dla oceny powodzenia planów odbudowy i zwiększania odporności w ramach procesu europejskiego semestru. Potrzebujemy gospodarki dobrobytu.
- Zamówienia publiczne: potrzebna jest zmiana przepisów, tak aby umowy zawierane przez administrację publiczną sprzyjały rokowaniom zbiorowym i dialogowi społecznemu, a także równouprawnieniu płci, z zastrzeżeniem przestrzegania zarówno tych warunków, jak i sprawiedliwych warunków pracy.
- Transformacja ekologiczna: pomimo zawirowań związanych z globalnym wyzwaniem stwarzanym przez COVID-19, rosyjską inwazją na Ukrainę i następującą po niej wojną, a także trwającą wojną w Strefie Gazy, należy kontynuować wysiłki na rzecz bardziej zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu modelu gospodarczego, celów zrównoważonego rozwoju oraz, w szczególności, przejścia na ekologiczny model wzrostu gospodarczego. Przejście do Europejskiego Zielonego Ładu, jeśli zostanie sprawiedliwie wdrożone, stwarza szczególne możliwości rozwoju przedsiębiorstw w oparciu o model gospodarki społecznej. Oznacza to, że przedsiębiorstwa muszą wносить wkład w zielony i społeczny ład w ramach swoich szczególnych możliwości. Niezależnie od celu, jakim jest rentowność i konkurencyjność, mogą one i powinny zapewnić wkład w powodzenie i korzyści społeczne Zielonego Ładu, planów odbudowy i zwiększania odporności oraz transformacji przemysłowej.
- Zrównoważone finansowanie
 - ♦ Niezbędne zasoby finansowe należy przekierować na zrównoważone inwestycje z zastosowaniem podejścia długoterminowego, w którym

będzie się uwzględniać aspekty i politykę w zakresie ochrony środowiska, polityki społecznej i sprawowania rządów. Opierając się na już przeprowadzonych pracach i odnowionej strategii zrównoważonego finansowania opublikowanej w połowie 2021 r., należy kontynuować wysiłki na rzecz ustanowienia i wzmocnienia unijnych ram zrównoważonego finansowania w zharmonizowany sposób, przy wsparciu wszystkich zainteresowanych stron, w szczególności pracowników i konsumentów, a także instytucji finansowych, przedsiębiorstw i władz.

- ♦ Pojęcie zrównoważonego finansowania musi obejmować w przepisach finansowych nie tylko kryteria gospodarcze i środowiskowe, ale również społeczne i związane ze sprawowaniem rządów, a także koncepcję zrównoważonej konkurencyjności.
- Zrównoważona konkurencyjność:
 - ♦ Zrównoważona konkurencyjność opiera się na dobrobycie dla wszystkich, postępie społecznym, sprawiedliwości, ustabilizowanej odporności, zrównoważeniu środowiskowym i wydajności.
 - ♦ Zrównoważona konkurencyjność dotyczy wszystkich instytucji i podmiotów zaangażowanych w rozwój gospodarczy takich jak: niezależni pracownicy, przedsiębiorstwa (mikroprzedsiębiorstwa, MŚP, przedsiębiorstwa społeczne, duże przedsiębiorstwa, europejscy liderzy), pracownicy, sektor publiczny (na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym) oraz polityki i czynniki wpływające na poziom wydajności.
 - ♦ Zrównoważona konkurencyjność jest zatem pierwszorzędną kwestią dla ogółu pracowników i

obywateli: jest to proces poprawiający stan społeczeństwa, a nie równanie w dół. W perspektywie długoterminowej jest to dla wszystkich lepsze rozwiązanie, ponieważ wszyscy potrzebujemy planety do życia. Leży również w interesie pracodawców: nie tylko pomaga im w osiągnięciu stabilności środowiskowej i społecznej, lecz zachęca również do uczciwej konkurencji i oznacza szacunek dla uczciwych przedsiębiorców.

- Zrównoważone inwestycje:
 - ♦ Inwestycje mają kluczowe znaczenie dla modelu zrównoważonego wzrostu gospodarczego zgodnego z dwójką transformacją. Koniecznego poziomu nie można jednak osiągnąć przy obecnym ograniczeniu inwestycji w całej UE.
 - ♦ Systematyka społeczna na rzecz zrównoważonych inwestycji: systematyka powinna opierać się nie tylko na kryteriach ekologicznych, ale również społecznych; należy zapewnić wiarygodną systematykę, dzięki której przedsiębiorstwa przyczyniające się do zrównoważonego rozwoju społecznego stają się bardziej widoczne.
 - ♦ Wsparcie publiczne na inwestycje w projekty społeczne powinno być wyłączone z zasad dotyczących deficytu.
- Podczas pogłębiania unii bankowej i unii rynków kapitałowych priorytetowo należy potraktować stabilność rynków finansowych, stabilność gospodarczą i sprawiedliwość społeczną. Oznacza to na przykład solidne standardy ochrony konsumentów.

WYZWANIA ŚRODOWISKOWE

Transformacja ekologiczna, dekarbonizacja, gospodarka o obiegu zamkniętym i cyfryzacja mają wpływ na świat pracy, zmieniając charakter miejsc pracy i zadań oraz tworząc nowe zawody, a jednocześnie eliminując inne. Te przemiany są ze sobą powiązane i wzajemnie się wzmacniają.

Chociaż polityka przeciwdziałania zmianie klimatu może prowadzić do poważnych zmian społeczno-gospodarczych, postęp społeczny nie jest możliwy bez trwałego postępu gospodarczego, który nie może nastąpić bez transformacji sprawiedliwej pod względem społecznym i pod względem zatrudnienia.

Dwojaka transformacja – ekologiczna i cyfrowa – doprowadzi do głębokich zmian społeczno-gospodarczych. Aby transformacja ta stała się sprawiedliwa społecznie i doprowadziła do powstania bardziej sprawiedliwego, ekologicznego i cyfrowego społeczeństwa, musimy stworzyć niezbędne ramy społeczne i prawne. Jeśli będziemy w stanie to zrobić, możemy stworzyć i utrzymać dobre zielone miejsca pracy, które zapewnią wszystkim dobre życie – w UE i poza nią. UE podjęła już szereg inicjatyw w dziedzinie cyfryzacji i ochrony klimatu, takich jak akt w sprawie sztucznej inteligencji, akt o usługach cyfrowych i akt o rynkach cyfrowych z jednej strony oraz unijne prawo o klimacie,

pakiet „Gotowi na 55” i plan RepowerEU z drugiej strony, aby wymienić tylko kilka z nich. Niemniej jednak wiele pozostaje do zrobienia, aby osiągnąć cel neutralności klimatycznej do 2050 r. i związaną z tym niezbędną cyfryzację, a przede wszystkim zapewnić jednocześnie sprawiedliwość społeczną.

UE musi jednak dołożyć większych starań, aby postawić ludzi w centrum transformacji ekologicznej i cyfrowej. Zarówno ustawodawstwo krajowe, jak i europejskie nadal w zbyt małym stopniu skupia się na ludziach i na tym, w jaki sposób ich codzienne życie, a przede wszystkim ich praca ulegnie zmianie w wyniku transformacji ekologicznej i cyfrowej. Aby sytuacja ta uległa zmianie w przyszłości, musimy ustanowić przepisy, które zapewnią jak najszybsze i jak najściślejsze zaangażowanie przedstawicieli pracowników we wspomniane procesy transformacji. Nie jest to niekorzystne, nie tylko dla pracowników, ale również dla przedsiębiorstw.

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że procesy transformacji angażujące partnerów społecznych na wszystkich szczeblach z większym prawdopodobieństwem odniosą sukces pod względem sprawiedliwości społeczno-gospodarczej. Należy zatem wspólnie pracować nad kompleksowym podejściem wzmacniającym politykę inwestycyjną, a także politykę rekompensat społecznych, z korzyścią dla gospodarstw domowych znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji. W celu zapewnienia utrzymania i tworzenia jak największej liczby trwałych miejsc pracy wysokiej jakości muszą przeważać środki ochrony przemysłowej, ochrony pracy i ochrony socjalnej, którym towarzyszą szkolenia i przekwalifikowanie.

Wyzwaniem jest włączenie partnerów społecznych na różnych szczeblach sprawowania rządów, do udziału w opracowywaniu i monitorowaniu, ze szczególnym uwzględnieniem szczebla lokalnego i regionalnego.

Kolejnym wyzwaniem jest zapewnienie ochrony pracowników i ich udziału w sprawiedliwym społecznie zarządzaniu transformacją ekologiczną w przedsiębiorstwach. W układach zbiorowych należy przewidzieć przestrzeń na sprawiedliwą transformację, która będzie przynosić korzyści pracownikom i nie będzie pozostawiać nikogo w tyle. Musimy również mówić o ekologicznej ochronie socjalnej.

W związku z tym musimy zadbać o to, by terytorialnym planom zielonej transformacji towarzyszyły sprawiedliwe porozumienia społeczne oraz zielone układy zbiorowe uwzględniające aspekt płci, w których tworzenie i ochrona wysokiej jakości trwałego zatrudnienia, a także wsparcie ludzi, byłyby warunkami niezbędnymi do tego, by przedsiębiorstwa uzyskały dostęp do finansowania zielonej i sprawiedliwej społecznie transformacji. Krótko mówiąc, transformacja ekologiczna nie może mieć negatywnego wpływu na zatrudnienie.

Istniejące prognozy dotyczące zatrudnienia wskazują na wyraźny deficyt umiejętności ekologicznych. Istnieje luka w umiejętnościach cyfrowych i ekologicznych, która najmocniej uderza w słabsze grupy społeczne. Pełne kwalifikacje, aby sprostać tym wyzwaniom, muszą stać się prawdziwym prawem dla wszystkich, opartym na potwierdzonych i certyfikowanych szkoleniach w zakresie umiejętności cyfrowych i ekologicznych.

W tym kontekście dialog społeczny i rokowania zbiorowe są absolutnie niezbędne, aby móc dostosować programy przekwalifikowania do rzeczywistych potrzeb wynikających z dwójakiej transformacji, zapewniając wszystkim możliwość szkolenia. Dialog społeczny odgrywa również rolę w ustanawianiu godnych warunków pracy i godziwych wynagrodzeń oraz zapewnianiu bezpieczeństwa zatrudnienia, a także w inwestowaniu w technologię.

Dialog społeczny ma również duże znaczenie dla mniej widocznych działań na rzecz ekologicznej produkcji w przedsiębiorstwach w całej gospodarce, które obejmują dostosowanie organizacji pracy, profili zawodowych i strategii w zakresie umiejętności.

Istotne jest, aby pracownicy mieli czas na szkolenie w zakresie tych umiejętności, dlatego płatny urlop szkoleniowy, wraz z wprowadzeniem krótszego tygodnia pracy, musi odgrywać kluczową rolę w transformacji i w zwiększaniu udziału kobiet w rynku pracy.

Powodzenie transformacji ekologicznej i cyfrowej będzie w dużej mierze zależało od prowadzonej polityki. W związku z tym przejście na zieloną gospodarkę, oprócz oczywistego pozytywnego wpływu na środowisko, stanowi doskonałą okazję do poprawy standardów pracy dzięki umowom społecznym między partnerami społecznymi na rzecz sprawiedliwej transformacji. Doświadczenie wskazuje, że wynegocjowane wyniki mogą być bardziej zrównoważone i trwałe oraz że zapewnienie skutecznego głosu osobom bezpośrednio dotkniętym tym problemem przyczynia się do tworzenia lepiej zaprojektowanych miejsc pracy.

GŁÓWNE PROPOZYCJE

Zrównoważony rozwój w świetle sprawiedliwej transformacji musi być realizowany z zastosowaniem podejścia przekrojowego, które obejmie zrównoważony rozwój środowiskowy, gospodarczy i społeczny oraz w którym będzie się uwzględniać zasady Europejskiego filaru praw socjalnych. We wszystkich tych procesach ochrona praworządności i praw podstawowych musi pozostać priorytetem.

- Aby środki przewidziane w Zielonym Ładzie okazały się skuteczne, potrzebują poparcia obywateli Unii. W szczególności Zielony Ład musi wspierać obywateli, którzy najbardziej odczują skutki zmian (np. restrukturyzacja przemysłu, gospodarki regionalne zależne od węgla itp.):
 - ♦ podnoszenie i zmiana kwalifikacji pracowników;
 - ♦ jako alternatywa muszą być oferowane miejsca pracy wysokiej jakości;

- ♦ ochrona socjalna wszystkich pracowników zaangażowanych w ten proces;

- ♦ głos pracowników, informowanie ich, konsultowanie się z nimi i ich uczestnictwo; pracownicy muszą stanowić integralną część transformacji, która będzie ukierunkowana na dialog społeczny.

- ♦ Rokowania zbiorowe są dobrym sposobem ułatwiającym dostosowanie organizacji, zatrudnienia i warunków pracy do skutków zmiany klimatu, a także umożliwiającym oszacowanie i przedstawienie kosztów inwestycyjnych przedsiębiorstw w celu ich ochrony i przystosowania do wymogów uczciwej i zrównoważonej konkurencyjności.

- ♦ Klauzule dotyczące odpowiedzialności społecznej zawarte w układach zbiorowych mają stanowić uzupełnienie zielonych zamówień publicznych objętych odpowiedzialnością społeczną.

- ♦ Opracować można, między innymi, koncepcję wyznaczonych pracowników, którzy będą działać jako przedstawiciele ds. transformacji ekologicznej lub punkty kontaktowe w sprawach związanych z transformacją środowiskową i ekologiczną miejsca pracy.

- ♦ Należy nakłaniać przedsiębiorstwa do opracowywania planów i strategii dekarbonizacji w ścisłej współpracy ze związkami zawodowymi i przedstawicielami pracowników.

- Należy opracować nowe ramy dla inwestycji, które umożliwią funduszom państw członkowskich i środkom prywatnym przepływ w kierunku zrównoważonej przyszłości. Pragniemy ponownie podkreślić potrzebę zwiększenia ambicji planu inwestycyjnego na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu, któremu muszą towarzyszyć masowe plany inwestycji publicznych wspierające cele Europejskiego Zielonego Ładu.

- Głęboka i kompleksowa reforma rynku energii elektrycznej: obecny kryzys pokazał, że obecna struktura rynku nie zapewnia użytecznych mechanizmów umożliwiających stawienie czoła wstrząsom, może sprzyjać stosunkowo łatwo nieoczekiwanym zyskom oraz nie uwzględnia obecnych potrzeb w zakresie dekarbonizacji i ochrony konsumentów.

- Konieczne jest monitorowanie wdrażania Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Społecznego Funduszu Klimatycznego, które zapewniają solidarność i konwergencję w Europie. Należy zwiększyć wielkość tych funduszy, aby zapewnić odpowiednie finansowanie wszystkim regionom, które borykają się z wyzwaniami społeczno-gospodarczymi wynikającymi z procesu dekarbonizacji, wspierać pracowników oraz zapewniać odpowiednie środki ochrony socjalnej, zmianę kwalifikacji, wysokiej jakości miejsca pracy i zaangażowanie pracowników.

- Potrzebujemy europejskiej dyrektywy w sprawie sprawiedliwej transformacji, w której będzie położony nacisk na przewidywanie zmian i zarządzanie nimi i w której głównymi zasadami będą dialog społeczny i rokowania zbiorowe. Wymiar społeczny/inicjatywy mające na celu sprostanie wyzwaniom związanym z Europejskim Zielonym Ładem są nadal fragmentaryczne i słabo rozwinięte w porównaniu z innymi inicjatywami pakietu

„Gotowi na 55”.

- Mechanizm sprawiedliwej transformacji i Społeczny Fundusz Klimatyczny, które mają ograniczony zakres i cel, oraz niewiążące zalecenie Rady w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej nie oferują kompleksowej platformy politycznej, której UE potrzebuje, aby poradzić sobie ze skutkami transformacji dla dotkniętych nią pracowników, regionów i osób znajdujących się w trudnej sytuacji.

- Należy przedstawić wskaźniki pozwalające sprawdzić, w jaki sposób wydawane są pieniądze na odbudowę i fundusze publiczne. Należy wprowadzić sankcje wobec krajów, które nie wydają środków zgodnie z europejskimi priorytetami społecznymi i środowiskowymi.

- Brak równowagi regionalnej (zwłaszcza z regionami zależnymi od węgla w UE). ♦ Plany odbudowy w szczególności dla regionów górniczych.

- ♦ Plany odbudowy dla regionów, które szczególnie ucierpiały w wyniku kryzysu.

- ♦ Rola władz lokalnych i regionalnych w Zielonym Ładzie.

- W przypadku umów handlowych Zielony Ład musi zajmować centralne miejsce, zwłaszcza w odniesieniu do postanowień dotyczących porozumienia paryskiego i przestrzegania praw człowieka, gwarantując, że będą one narzędziem zrównoważonego rozwoju.

- Należy zapewnić odpowiednie wsparcie słabszym grupom społecznym i obszarom bezpośrednio dotkniętym zmianą klimatu i utratą różnorodności biologicznej za pomocą mechanizmów wczesnego zapobiegania, przystosowania się i pomocy finansowej. Należy skoncentrować się na usługach szybkiej odbudowy dla ludzi i obszarów już dotkniętych pożarami lasów, powodzią i innymi klęskami żywiołowymi oraz zintensyfikować międzynarodowe działania na rzecz odbudowy zasobów przyrodniczych.

TRANSFORMACJA CYFROWA

Krajobraz cyfrowy szybko przekształca podstawy pracy, zmuszając nas do stawienia czoła krytycznym kwestiom dotyczącym przyszłości pracy w coraz bardziej cyfrowym i zautomatyzowanym świecie.

W tym modelu europejscy pracownicy stają się głównymi podmiotami kształtującymi trajektorię transformacji cyfrowej.

Chociaż niewątpliwie przyniósł on pracownikom korzyści gospodarcze i społeczne, takie jak większa elastyczność, autonomia i możliwości osiągnięcia równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, stworzył również niepożądaną kulturę pracy, w której pracownicy powinni być stale dyspozycyjni i podłączeni, by realizować zadania związane z pracą, a także otworzył drogę do zwiększonego nadzoru nad pracownikami. Należy zająć się tymi szkodliwymi skutkami dla pracowników.

Wśród nowych form pracy powstałych w wyniku transformacji cyfrowej w Europie odnotowuje się szybki wzrost pracy za pośrednictwem platform internetowych. Niestety często prowadzi to do niskich

i nieprzewidywalnych dochodów, bez takiego samego poziomu ochrony i praw jak tradycyjne zatrudnienie. Pracownicy platform internetowych często działają w odosobnieniu, borykając się z ograniczonymi możliwościami bezpośredniego wyrażania obaw, a narzędzia zarządzania algorytmicznego jeszcze bardziej pogłębiają te wyzwania.

GŁÓWNE PROPOZYCJE

- Ochrona miejsc pracy i warunków pracy.
- Należy wdrożyć ambitną dyrektywę w sprawie pracy za pośrednictwem platform internetowych, wprowadzić zakaz zawierania umów zerogodzinowych i fałszywego samozatrudnienia we wszystkich sektorach oraz zwalczać wszelkie rodzaje niepewnych form zatrudnienia. Szczególnie pracownicy platform internetowych i doświadczający nowych form pracy, potrzebują zaktualizowanych obejmujących je ram, w szczególności dotyczących opieki nad pracownikami będącymi osobami młodymi i migrantami, którzy stanowią większość siły roboczej na platformach. Dyrektywę należy rozszerzyć na wszystkich pracowników w odniesieniu do praktyk zarządzania algorytmicznego. Żadna decyzja mająca wpływ na życie i warunki pracy pracowników nie powinna być podejmowana wyłącznie przez maszynę. Należy zastosować podejście oparte na zasadzie ludzkiej kontroli.
 - ♦ Obrona prawa pracowników do rozłączenia się.
 - ♦ Ustanowienie minimalnych norm w zakresie telepracy.
- Umiejętności cyfrowe
 - ♦ Pilnie potrzebne jest przyjęcie aktywnej polityki rynku pracy, w szczególności podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników oraz uczenia się przez całe życie podczas płatnego czasu pracy.
 - ♦ Uczenie się przez całe życie.
 - ♦ Zwiększenie umiejętności cyfrowych słabszych grup społecznych.
 - ♦ Zapewnienie wszystkim dostępu do cyfryzacji, niezależnie od wieku, płci, statusu ekonomiczno-społecznego czy niepełnosprawności.
 - ♦ Zapewnienie większego udziału kobiet w szkoleniach cyfrowych.
 - ♦ Zapewnienie dostępności cyfrowych usług i produktów publicznych.
 - ♦ Równy dostęp do internetu dla wszystkich jako prawo podstawowe.
 - ♦ Zlikwidowanie przepaści cyfrowej poprzez wspieranie sprzyjającego włączeniu społecznemu dostępu do umiejętności cyfrowych i edukacji cyfrowej.
 - ♦ Walka z dezinformacją.
 - ♦ Zwiększenie bezpieczeństwa w internecie.
 - ♦ Ochrona prywatności i danych.

♦ Ochrona dzieci i młodzieży w związku z wczesnym nadmiernym narażeniem na uzależniające algorytmy w urządzeniach takich jak smartfony.

SZTUCZNA INTELIGENCJA – WSPIERANIE MOŻLIWOŚCI PRZY JEDNOCZESNYM ZAPOBIEGANIU RYZYKU I ZARZĄDZANIU NIM

Sztuczna inteligencja (AI) stwarza ogromne możliwości, ale postępy w tym sektorze zachodzą w szybkim tempie i istnieje ryzyko, że stracimy kontrolę nad innowacjami. Stosowanie sztucznej inteligencji należy uregulować, aby zapewnić podejście oparte na zasadzie ludzkiej kontroli. Należy pilnie zająć się kwestią braku dialogu społecznego, ponieważ pracownicy muszą dysponować odpowiednimi narzędziami, aby stawić czoła tym wyzwaniom i pozostać na rynku pracy. Niektóre miejsca pracy znikną, a większość z nich przekształci się. Zmiany te będą wymagały nowych umiejętności i szkoleń.

Sztuczna inteligencja stanowi również zagrożenie dla osób, które zmagają się z ubóstwem cyfrowym (niski dochód, brak umiejętności cyfrowych, niepełnosprawność itp.). Koncepcja niepozostawiania nikogo w tyle powinna obejmować również wykorzystanie sztucznej inteligencji w usługach cyfrowych.

Innym ważnym aspektem jest etyka: aby uniknąć manipulacji naszymi demokracjami, ale także aby zapewnić przejrzystość i sprawiedliwość oraz ochronę jednostki we wszystkich scenariuszach społecznych i gospodarczych, stosowanie sztucznej inteligencji musi być przejrzyste i regulowane.

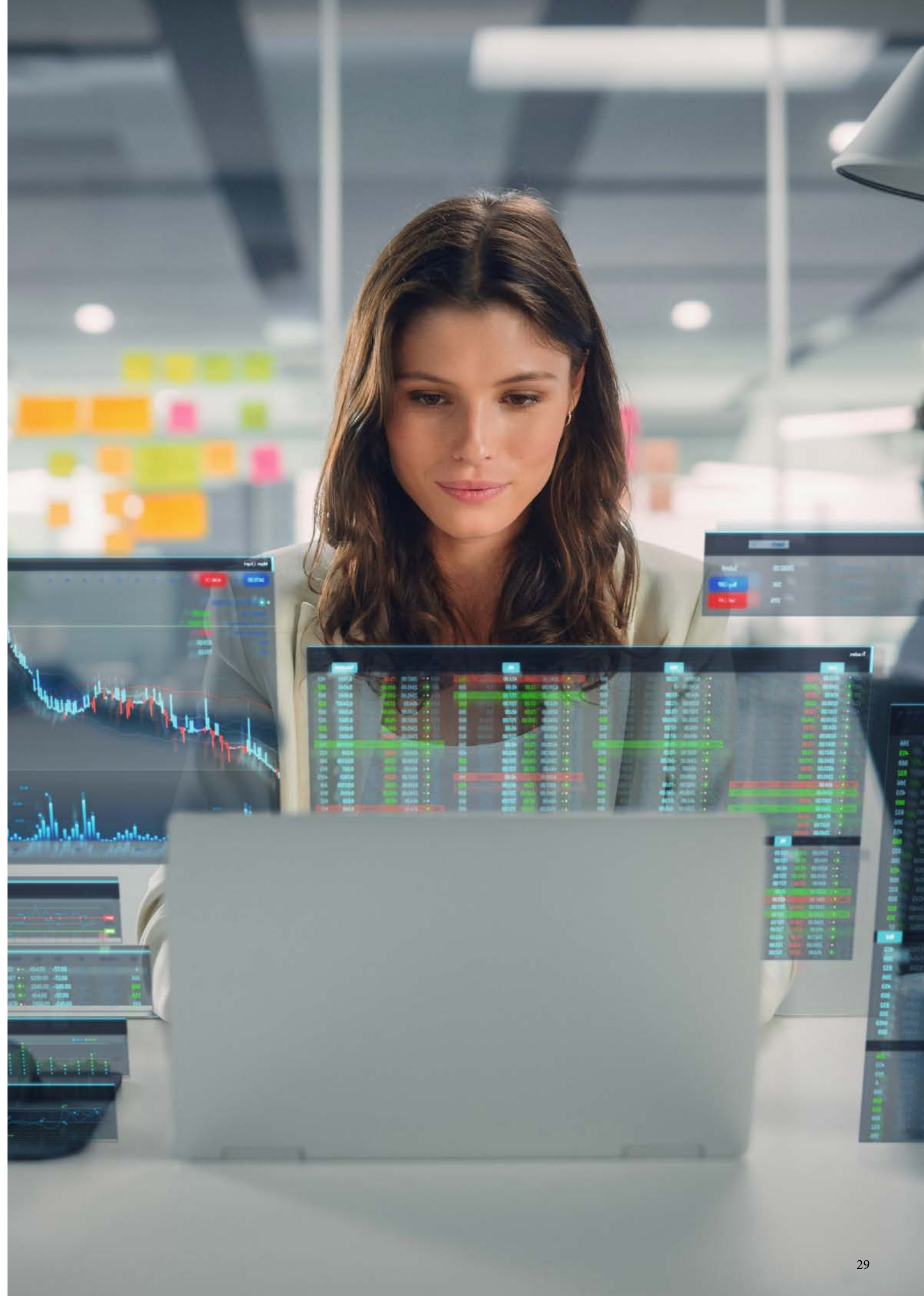
GLÓWNE PROPOZYCJE

- Przekrojowe wdrożenie zasady „MHC” (ang. Meaningful Human Control), która gwarantuje, że człowiek musi zawsze podejmować ostateczne decyzje, a każde działanie generowane przez sztuczną inteligencję może być monitorowane przez człowieka.
- Zakaz stosowania sztucznej inteligencji do celów nadzoru biometrycznego, rozpoznawania emocji, prognozowania przestępczości, a także ujawnianie treści generowanych przez sztuczną inteligencję w produkcji tekstów oraz prawidłowa definicja ryzyka.
- Szczegółowa dyrektywa w sprawie stosowania sztucznej inteligencji w miejscu pracy, która reguluje stosowanie sztucznej inteligencji w miejscu pracy i gwarantuje rolę partnerów społecznych („w przypadku stosowania sztucznej inteligencji pracownicy muszą być w to zaangażowani”). Musi gwarantować systemy sztucznej inteligencji, które będą pozostawać pod kontrolą

człowieka, co jest zgodne z prawami pracowniczymi i należytem wykorzystywaniem danych osobowych. Związki zawodowe i przedstawiciele pracowników muszą być kluczowymi podmiotami w opracowywaniu i wdrażaniu systemów sztucznej inteligencji.

♦ Taka dyrektywa musi gwarantować, że pracownicy będą informowani i pytani o zdanie przed wprowadzeniem technologii cyfrowych, które mają wpływ na warunki pracy (na przykład gdy całe procesy są zarządzane przez sztuczną inteligencję bez uwzględniania potrzeb ludzi uczestniczących w tych procesach).

- Nie wolno podważać standardów społecznych: w przypadku gdy sztuczna inteligencja zastępuje pracę człowieka, rezultatem nie powinny być zwolnienia, lecz postęp społeczny pod względem skrócenia czasu pracy i lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym.
- Zachęcanie do dialogu między pracodawcami, związkami zawodowymi i systemem edukacji w celu zapewnienia umiejętności niezbędnych do transformacji pracy.
- Struktura systemu zabezpieczenia społecznego, która uwzględnia nieregularny i nietypowy czas pracy oraz niepewność zatrudnienia.
- System uprawnień emerytalnych dostosowany do elastyczności narzucanej przez nowe technologie, takie jak sztuczna inteligencja.
- Dostosowanie systemów bezpieczeństwa i higieny pracy do kontekstu i środowiska pracy.
- Przepisy dotyczące sztucznej inteligencji muszą również gwarantować niezależny audyt każdego zastosowania sztucznej inteligencji do celów oceny lub rekrutacji pracowników, co wyraźnie obejmuje niedyskryminację i ochronę praw pracowniczych. Niezależne mechanizmy przeglądu i składania skarg muszą zapewniać zgodność ze szczególnymi wymogami w miejscu pracy.
- Zagwarantowanie równych praw dostępu do usług cyfrowych w systemach wykorzystujących sztuczną inteligencję.
- Dążenie do sprawiedliwego i etycznego dzielenia się korzyściami związanymi ze sztuczną inteligencją poprzez regulacje i politykę publiczną.
- Zagwarantowanie przejrzystości wszelkiego zastosowania sztucznej inteligencji i jej algorytmów w każdym procesie.

MIGRACJA

Jesteśmy świadkami masowych przepływów migracyjnych ze względu na katastrofalną sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną w wielu krajach, która prawdopodobnie nie ulegnie poprawie w przyszłości. Prowadzi to do masowego napływu migrantów do niektórych krajów przygranicznych UE, takich jak Włochy, Grecja i Hiszpania, gdzie presja na zasoby jest wysoka, a standardy w ośrodkach przyjmowania są niskie. Ponadto niektóre państwa UE nie chcą dzielić się odpowiedzialnością za opiekę nad migrantami – oznacza to brak solidarności z migrantami, ale także między państwami członkowskimi UE.

Jeśli chodzi o misje ratunkowe na Morzu Śródziemnym, brakuje mechanizmów współpracy między państwami członkowskimi w zakresie zarządzania tymi misjami prowadzonymi przez statki prywatne oraz wdrażania skutecznych systemów poszukiwawczo-ratowniczych na morzach europejskich. Ponadto niechęć rządów do wpuszczania łodzi przewożących migrantów stanowi poważne wyzwanie humanitarne. Należy również wziąć pod uwagę sieci przemytu ludzi i handlu ludźmi oraz zająć się nimi w celu opracowania bezpiecznych, legalnych i realistycznych dróg imigracji.

Imigracja jest ostatecznie główną siłą napędową wzrostu gospodarczego i potencjalnie zrównoważonego rozwoju. W kontekście niżu demograficznego w Europie i potrzeby odświeżenia ludności w wieku produkcyjnym dopływ migrantów ma zasadnicze znaczenie. W związku z tym właściwa integracja i włączenie wszystkich migrantów, w tym osób ubiegających się o azyl, uchodźców i migrantów nieposiadających dokumentów, w społeczeństwie i na rynku pracy, są ważnymi priorytetami Grupy Pracowników.

Skrajnie prawicowe partie eurosceptyczne przyjęły imigrację jako główny element swoich programów wyborczych i cieszą się coraz większym poparciem w całej UE, prowadząc kampanie przeciwko nie tylko UE, ale również demokracji i prawom człowieka. W związku z tym nie można zignorować kwestii migracji. Potrzebuje ona rozwiązań opartych na poszanowaniu praw człowieka i wartości życia ludzkiego, aby zapewnić najskuteczniejszą politykę azylową i możliwość znalezienia bezpiecznego schronienia oraz bezpiecznych i legalnych dróg dotarcia do Europy przez osoby uciekające przed wojną i prześladowaniem. Środkom tym musi towarzyszyć wsparcie dla państw członkowskich na granicach UE oraz skuteczne mechanizmy współpracy, zgodnie z zasadą solidarności, a także długoterminowy plan zapewnienia stabilności, demokracji i dobrobytu w sąsiedztwie UE i poza nim.

GLÓWNE PROPOZYCJE

- Potrzebne jest opracowanie wspólnego europejskiego ramowego systemu legalnej migracji i azylu, który byłby obowiązkowy, bezpieczny i skuteczny oraz zapewniłby przestrzeganie przez wszystkie państwa członkowskie prawa międzynarodowego w zakresie praw człowieka. Służby publiczne zajmujące się azylem, zwłaszcza w przygranicznych państwach członkowskich UE, powinny dysponować wystarczającym i przeszkolonym personelem, a także powinno się usprawnić ich mechanizmy rozliczalności.
- Kwestia migracji została poruszona na Konferencji w sprawie przyszłości Europy, podczas której podkreślono potrzebę zwalczania handlu ludźmi, poprawy dostępu migrantów do rynku pracy, pracy w krajach pochodzenia w celu wyeliminowania przyczyn masowej migracji, wdrożenia środków zapewniających bezpieczeństwo migrantów, dokonania przeglądu porozumień dublińskich

w sprawie azylu i krajów pierwszego azylu oraz ogólnego podejścia do migracji i azylu z humanitarnego punktu widzenia.

- Integrację migrantów należy postrzegać jako atut dla społeczeństwa: rozumienie integracji jako dwukierunkowego procesu, który wpływa zarówno na społeczeństwo przyjmujące, jak i grupę osób przybywających i angażuje je, przy czym godna praca jest głównym czynnikiem integracji, a równe prawa są mechanizmem włączania.
- Jeśli chodzi o azyl, należy zająć się arbitralnym rozpatrywaniem kryteriów azylowych, nielegalnym przetrzymywaniem na granicach i przymusowym powrotem nawet do państw, w których uchodźcy mogą doświadczyć poważnej krzywdy lub prześladowania.
- Konieczność wdrożenia skutecznych systemów poszukiwawczo-ratowniczych na morzach europejskich, wraz z mechanizmami współpracy między państwami członkowskimi w zakresie zarządzania akcjami ratowniczymi prowadzonymi przez statki prywatne.
- Sfinalizowanie przyjęcia paktu o migracji i azylu na rzecz sprawiedliwego, bezpiecznego, zrównoważonego i przewidywalnego podejścia do azylu i migracji, opartego na ochronie indywidualnego prawa do azylu, zapewniając gwarancje praw człowieka, wysokie standardy ochrony i solidarność między państwami członkowskimi, zwłaszcza w formie relokacji. Będziemy monitorować jego wdrażanie na szczeblu krajowym i unijnym.
- Propagowanie przeciwdziałania migracji spowodowanej zmianą klimatu.
- Dążenie do prowadzenia szeroko zakrojonych kampanii informacyjnych opartych na dowodach empirycznych w celu wyjaśnienia kluczowych okoliczności dotyczących imigracji oraz zakwestionowania powszechnych błędnych wyobrażeń.
- Ukierunkowane środki w celu pełnego odzwierciedlenia aspektu płci w migracji oraz trudnej sytuacji małoletnich i dzieci bez opieki.

PRAWORZĄDNOŚĆ I PRAWA PODSTAWOWE

Demokracja opiera się nie tylko na woli większości, ale również na poszanowaniu mniejszości i różnic politycznych, a także na tym, że każdy podlega praworządności i jest chroniony przez prawa podstawowe.

Jest to coraz bardziej kwestionowane przez ruchy skrajnie prawicowe, które podważają powszechność praw człowieka, podział władzy w państwie lub niezależność dziennikarzy, społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, aby wymienić tylko kilka kwestii.

Ochrona praw podstawowych i praworządności jest kamieniem węgielnym budowy UE i całej demokracji, ponieważ stanowią one podstawę funkcjonowania społeczeństwa demokratycznego. Jednym z głównych zagrożeń jest dezinformacja, dzięki której ekstremistyczne partie prawicowe rozwijają się oraz rozpowszechniają pogłoski i fałszywe informacje w tempie, któremu nie można skutecznie przeciwdziałać, i czerpią z tego korzyści wyborcze.

Zasadnicze znaczenie ma walka z dyskryminacją, obecnie i w przyszłości (przewidywanie nowych wyzwań związanych ze zmianami takimi jak rozwój sztucznej inteligencji). Budowanie praw człowieka może stać się możliwe tylko pod warunkiem poszanowania praw każdej osoby.

GŁÓWNE PROPOZYCJE:

- Promowanie demokracji, praworządności i praw podstawowych, w tym praw społecznych i gospodarczych, oraz wspieranie zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w walce z dyskryminacją i informacjami wprowadzającymi w błąd.

- Zapewnienie skutecznych ram cywilnych i prawnych dla niezależności społeczeństwa obywatelskiego, wolnych i niezależnych związków zawodowych oraz stowarzyszeń przedsiębiorców.
- Analizowanie i ujawnianie informacji wprowadzających w błąd leżących u podstaw narracji ruchów skrajnie prawicowych, zwłaszcza gdy twierdzą one, że chronią pracowników i bronią interesów demokratycznych.
- Monitorowanie praw socjalnych, w tym prawa do strajku i rokowań zbiorowych, oraz dążenie do ich stosowania i przestrzegania w całej UE. Rozszerzenie tych wymogów poprzez warunkowość zamówień publicznych oraz klauzule w umowach handlowych i mechanizmach należytej staranności.
- Zwalczanie populizmu i ekstremizmu, ze szczególnym uwzględnieniem walki z przemocą ze względu na płeć i rasizmem.

GLOBALNY PROGRAM DZIAŁAŃ OPARTY NA SOLIDARNOŚCI, RÓWNOŚCI I WŁĄCZENIU SPOŁECZNYM

Kryzysy obserwowane w ostatnich latach stworzyły zróżnicowany obraz Europy: chociaż reakcja na pandemię, pomimo pierwszych powolnych kroków, była w dużej mierze wspólnym wysiłkiem (w kwestiach takich jak zakup dawek szczepionek), a UE zachowała jednolity front w odniesieniu do wojny na Ukrainie, obecna wojna w Strefie Gazy ponownie całkowicie podzieliła politykę zewnętrzną UE.

Stanowi to wyraźne ostrzeżenie, że UE nie zawsze może mówić jednym głosem na arenie międzynarodowej. Należy jednak opracować wystarczające narzędzia, aby w miarę możliwości to jednolite stanowisko mogło skutecznie oddziaływać. Nadal trwa odwrót demokracji zarówno w UE, jak i w jej sąsiedztwie, a jednocześnie trwa wojna przy granicy UE oraz największy od dziesięcioleci kryzys na Bliskim Wschodzie. Warunki życia w UE w wielu przypadkach pogarszają się, a niedobór pszenicy i innych produktów rolnych w związku z rosyjską inwazją na Ukrainę grozi gwałtownym wzrostem cen dla europejskich konsumentów i głodem w biedniejszych krajach. Może to jeszcze bardziej zdestabilizować sąsiedztwo dotknięte konfliktami geopolitycznymi i niepokojami społecznymi, a często autokracją polityczną i ekstremizmem religijnym.

Potrzebujemy sprawiedliwych umów handlowych, które pomogą w tworzeniu godnych miejsc pracy oraz ochronie praw podstawowych i praw człowieka, w tym praw pracowniczych i związkowych. Powinny one obejmować ochronę środowiska i różnorodności biologicznej oraz zgodność z porozumieniem paryskim w sprawie zmian klimatu, ochronę wysokiej jakości usług publicznych oraz wzmocnienie bazy przemysłowej Europy. Musimy zareagować na obecną falę rosnącego protekcyjizmu poprzez sprawiedliwy handel, a także lepsze warunki socjalne nie tylko w UE, aby współzależność nie oznaczała nieodłącznej słabości, a jednocześnie wykorzystać szansę, jaką stwarzają wyzwania rynku energii, aby stworzyć funkcjonujący rynek energii elektrycznej, który będzie chronił konsumentów, wspierał energię ze źródeł odnawialnych i zapewniał przystępne ceny.

Solidarność oznacza, że wszystkie państwa członkowskie muszą dzielić się obowiązkami, a państwa członkowskie posiadające granice zewnętrzne nie powinny same ponosić obciążeń.

- W związku z tym należy wprowadzić nowy mechanizm określania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu, który to mechanizm będzie bliższy zasadzie solidarności. W tym kontekście państwa członkowskie nie powinny mieć możliwości uciekania się do systemów sponsorowania powrotów.

W przypadku migracji pracowników potrzebne są realistyczne, legalne i bezpieczne ścieżki (na wzór dyrektywy w sprawie niebieskiej karty, którą zaproponowano również na Konferencji w sprawie przyszłości Europy) w celu rozwiązania problemu znacznego niedopasowania popytu na umiejętności do ich podaży, niżu demograficznego w Europie oraz utrzymania wzrostu gospodarczego, wydajności i innowacji.

- Współpraca w zakresie legalnej migracji z państwami pochodzenia i tranzytu.
 - ♦ Potrzeba zintensyfikowania działań na rzecz integracji, ukierunkowanych na długoterminowe potrzeby społeczności migrantów. Zatrudnienie i integracja na rynku pracy mają kluczowe znaczenie dla udanej integracji,

podobnie jak zaangażowanie partnerów społecznych w ten proces, również jako zabezpieczenie przed wyzyskiem migrantów.

- Odpowiednia polityka integracyjna, wraz z wymianą dobrych praktyk między podmiotami lokalnymi, jako że integracja odbywa się na szczeblu lokalnym – współpraca EKES-u z partnerami w ramach europejskiego partnerstwa na rzecz integracji.

- Polityka informowania społeczeństwa na temat korzyści płynących z migracji w celu zwalczania nienawiści i ksenofobii wobec osób ubiegających się o azyl, uchodźców i migrantów w ujęciu ogólnym.

Należy karać za najgorsze praktyki: państwa członkowskie i ich wyspecjalizowane organy muszą stawić czoła przypadkom nadużyć i wykorzystywania.

Globalne porozumienie na rzecz bezpiecznej, uporządkowanej i legalnej migracji (GCM) stanowi użyteczne ramy analizy mechanizmów zarządzania migracją na szczeblu międzynarodowym z udziałem państw pochodzenia, tranzytu i przyjmujących, z poszanowaniem praw człowieka i godnej pracy.

Współpraca na rzecz zwalczania strukturalnych przyczyn przymusowej migracji między rządami a partnerami społecznymi w UE i państwach trzecich, zwłaszcza w sąsiedztwie śródziemnomorskim, wschodnim i w krajach subsaharyjskich. Ponadto zacieśnienie współpracy (politycznej i gospodarczej) z państwami pochodzenia w celu wzmocnienia gospodarki krajowej, zapewnienia pomocy w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego, administracji państwowej itp.

GLÓWNE PROPOZYCJE

- Musimy bronić globalnego programu działań opartego na podejściu wielostronnym i instytucjach wielostronnych, zamiast uciekać się do protekcyjizmu i unilateralizmu, z poszanowaniem i wsparciem praw człowieka oraz z działaniem na rzecz pokoju i bezpieczeństwa na świecie. Musimy nadal wspierać pokój w Ukrainie: Rosja musi wycofać swoje wojska..
- Należy wzmocnić politykę sąsiedztwa, w szczególności poprzez włączenie całego regionu Bałkanów Zachodnich i Ukrainy do struktur euroatlantyckich. Musi to również obejmować wspieranie suwerenności i reform poprzez udzielanie wsparcia krajom w radzeniu sobie z wyzwaniami w zakresie bezpieczeństwa i znajdowaniu rozwiązań trwających konfliktów, takich jak w przypadku Ukrainy.
- Pomoc w zmobilizowaniu najbogatszych krajów do pomocy najuboższym w przezwyciężaniu obecnych kryzysów.
- Pod koniec 2023 r. Komisja Europejska przyjęła pakiet rozszerzeniowy na 2023 r. zawierający szczegółową ocenę aktualnej sytuacji i postępów poczynionych przez Albanię, Bośnię i Hercegowinę, Czarnogórę, Kosowo, Macedonię Północną, Serbię i Turcję, a po raz pierwszy

również Ukrainę, Republikę Mołdawii i Gruzję na drodze do przystąpienia do UE. Z uwagi na impuls, jaki daje nowa fala rozszerzenia, pilniejsze niż kiedykolwiek jest podkreślenie potrzeby reformy traktatów w celu przekształcenia struktur decyzyjnych UE i zapobieżenie obserwowanym obecnie impasom, które jedynie nasiliłyby się w przypadku większej liczby państw członkowskich. Powinno to zapewnić bardziej obiektywny i przejrzysty mechanizm akcesyjny oraz przywrócić UE jej główne narzędzie polityki zagranicznej w jej sąsiedztwie.

- Kraje objęte procesem rozszerzenia stoją przed wieloma wyzwaniami w dziedzinie praworządności, takimi jak niezależność sądów, walka z korupcją i przestępczością zorganizowaną, wolność mediów, a także rozwój gospodarczy, ochrona środowiska i spójność społeczna. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego, a w szczególności związki zawodowe, mogą w znacznym stopniu przyczynić się do sprostania tym wyzwaniom. Kompetentne organizacje społeczeństwa obywatelskiego, działające w sposób przejrzysty i rozliczalny są kluczowymi partnerami w osiąganiu długoterminowych zmian społecznych prowadzących do pełnego członkostwa w UE. UE musi nadal wspierać społeczeństwo obywatelskie w tych krajach.

- W trakcie procesu rozszerzenia UE musi dopilnować, by kraje kandydujące, zanim przystąpią do UE, spełniały wszystkie wymagane standardy społeczne, były stabilnymi demokracjami oraz przestrzegały praworządności, praw człowieka i praw mniejszości. Muszą one również ratyfikować podstawowe konwencje MOP, zwłaszcza te dotyczące wolności zrzeszania się, prawa do rokowań zbiorowych i prawa do równego wynagrodzenia.

HANDEL – WYZWANIA ZWIĄZANE Z PRZYSZŁYMI UMOWAMI HANDLOWYMI

- Egzekwowanie postanowień dotyczących pracy zawartych w umowach handlowych przy jednoczesnym zapewnieniu sankcji za naruszanie praw pracowniczych.

- Wymogi należytej staranności dla inwestorów.

- Wdrożenie Zielonego Ładu we wszystkich umowach handlowych.

- Wzmocnienie dialogu ze społeczeństwem obywatelskim.

- Reforma organizacji światowych, takich jak ONZ i WTO, w celu zwiększenia ich skuteczności i dostosowania do nowych realiów.

- Potrzeba przyjęcia traktatu ONZ w sprawie biznesu i praw człowieka oraz ustanowienia konwencji MOP w sprawie godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw.

- Uwzględnienie poszanowania norm pracy we wszystkich politykach oraz przyszłych wielostronnych umowach i inicjatywach handlowych.

STOSUNKI UE-ZJEDNOCZONE KRÓLESTWO

- Egzekwowanie klauzuli o nieobniżaniu poziomu ochrony w odniesieniu do całego dorobku socjalnego UE oraz wszelkich innych przepisów prawa UE wpływających na warunki pracy.

- Wymóg, aby Zjednoczone Królestwo dotrzymywało kroku przyszłym udoskonaleniom unijnych norm społecznych i norm zatrudnienia.

- Skuteczne wdrożenie postanowień umowy o handlu i współpracy dotyczących równych warunków działania, aby zapobiec sytuacji, w której Zjednoczone Królestwo pozostanie w tyle względem przyszłej poprawy unijnych norm społecznych i norm zatrudnienia.

- Stosowanie zasady miejsca pracy. Należy zagwarantować takie samo wynagrodzenie za tę samą pracę w tym samym miejscu.

- Zjednoczone Królestwo powinno zagwarantować, że żadne istniejące prawa nie zostaną zmienione ani osłabione, obecnie ani w przyszłości.

- Zaangażowanie związków zawodowych w negocjacje handlowe i monitorowanie umowy.

- Wzmocnienie roli wewnętrznej grupy doradczej w egzekwowaniu i monitorowaniu procedur określonych w umowie poprzez składanie skarg.

- Potrzeba równych warunków działania, w szczególności w dziedzinie standardów społecznych i ochrony praw pracowniczych, a także w zakresie zasad ochrony środowiska.

- Usługi publiczne powinny być chronione przed prywatyzacją w każdej umowie handlowej. Pracownicy nie poprą dalszej liberalizacji usług publicznych w ramach tej umowy.

- Gwarancja wsparcia finansowego w sektorze rybołówstwa i powiązanych gałęziach przemysłu w celu zapewnienia utrzymania miejsc pracy lub możliwości alternatywnego zatrudnienia.

- Ochrona pokoju w Irlandii Północnej i zapobieganie zakłóceniom, które podważyłyby porozumienie wielokopiatkowe.

- Z zachowaniem ostrożności, aby unikać jakiegokolwiek ingerencji w suwerenny proces decyzyjny Zjednoczonego Królestwa, zobowiązujemy się do kontynuowania prac na rzecz maksymalnej współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem oraz do wzmocnienia powiązań w całym spektrum społeczeństwa obywatelskiego.

PARTNERSTWO WSCHODNIE

- Nawiązanie dialogu ze społeczeństwem obywatelskim

na Białorusi oraz zapewnienie wsparcia i współpracy w procesie demokratyzacji.

- Wsparcie Ukrainy w jej wysiłkach na rzecz osiągnięcia pokoju i jej dążenia do stopniowej integracji z UE oraz formalnych kroków po wycofaniu się Rosji; podobne wsparcie dla pozostałych krajów kandydujących.

ROSJA

- Zapewnienie wsparcia dla wolnego społeczeństwa obywatelskiego i związków zawodowych w tym kraju.

- Zapewnienie wsparcia na rzecz praworządności i ochrony praw człowieka.

- Zrewidowanie i zmodernizowanie istniejących sankcji, aby zagwarantować, że Rosja nie będzie mogła ich obchodzić, oraz maksymalne ograniczenie zależności od rosyjskich zasobów.

- Opracowanie narzędzi monitorowania w celu zwalczania aktywnych kampanii wprowadzających w błąd, wojny cybernetycznej i innych form agresji Rosji względem państw członkowskich UE.

- Ustanowienie specjalnego międzynarodowego trybunału do spraw zbrodni agresji przeciwko Ukrainie.

- Opracowanie unijnych ram prawnych dotyczących uznania państw za sponsorów terroryzmu oraz państw stosujących środki terroryzmu.

- Przerwanie współpracy z rosyjskimi przedsiębiorstwami i organizacjami wspierającymi politykę Putina.

AFRYKA

- Długoterminowe inwestycje w infrastrukturę wewnątrzafrykańską w celu wspierania regionalnych łańcuchów wartości i zrównoważonej gospodarki lokalnej mają sens z ekonomicznego punktu widzenia.

- Wspieranie przemysłu rolnego i spożywczego w Afryce w celu poprawy upraw, ograniczenia strat zbiorów i podniesienia standardów jakości.

- Wspieranie krajów afrykańskich w zakresie polityki podatkowej, migracji, rozwoju, środowiska, edukacji, zdrowia oraz warunków pracy i życia.

- Wzmocnienie pozycji kobiet w Afryce.

MERCOSUR

- Potrzeba wprowadzenia w umowie o handlu odpowiednich mechanizmów egzekwowania norm środowiskowych i norm pracy.

- Obawy dotyczące ogólnych warunków pracy w krajach Mercosuru oraz potencjalnych skutków umowy między UE a Mercosurem, a także braku przejrzystości i niejasności prowadzenia negocjacji, zwłaszcza w krajach Mercosuru.

- Konieczność ratyfikowania różnych podstawowych konwencji MOP w regionie.

CHINY

- Ogólna poprawa kompleksowej umowy inwestycyjnej (ratyfikacja konwencji MOP, brak klauzuli dotyczącej praw człowieka w umowie oraz ochrona mniejszości itd.).

- Refleksja nad wpływem Chin w Afryce i Ameryce Łacińskiej.

WEWNĘTRZNE GRUPY DORADCZE (DAG)

- Wzmocnienie roli i wpływu wewnętrznych grup doradczych.

- Wspólne priorytety na rzecz większej spójności między wewnętrznymi grupami doradczymi.

- Lepsza współpraca między ETUC a EKES-em.

- Lepsza organizacja wewnętrzna i komunikacja w wewnętrznych grupach doradczych.

KONFLIKTY MIĘDZYNARODOWE

- Obrona praw człowieka oraz znaczenia wielostronnego dialogu i pokojowego rozwiązywania konfliktów pojawiających się lub utrwalonych w czasie, w przypadku których nie istnieje jednolite stanowisko UE ani zawsze oczywiste i realne rozwiązanie, przy pełnym wdrożeniu regulacji ONZ i poszanowaniu prawa międzynarodowego.

- Zastosowanie rezolucji ONZ jako wytycznych i wykorzystanie różnych narzędzi, którymi dysponuje UE w ramach jednolitego rynku i pomocy rozwojowej, zarówno w celu zachęcania do niektórych działań na tych terytoriach, jak i zniechęcania do pewnych działań, zgodnie z podstawowymi prawami człowieka, poszanowaniem godnych warunków pracy i wolnościami demokratycznymi.

LEPSZE KSZTAŁTOWANIE POLITYKI I PROGNOZY STRATEGICZNE

Celem prognozy strategicznej jest przygotowanie się na przyszłość. Jej założeniem jest określenie wielu prawdopodobnych scenariuszy na przyszłość, przygotowanie się na nie, a tym samym zaprojektowanie przyszłości jak najbliższej indywidualnym i zbiorowym oczekiwaniom obywateli.

Jako uporządkowane badanie alternatywnych przyszłych scenariuszy prognozowanie dotyczy raczej kształtowania przyszłości niż jej przewidywania.

Prognozowanie jest wezwaniem do działania. Jego celem jest koordynacja prowadzonej polityki i spojrzenie na nią z perspektywy, która umożliwia wyjście ze schematycznego myślenia i rozdrobnienia działań, przy założeniu, że prognozowanie jest pomocne w podejmowaniu decyzji i nie powinno ich zastępować.

Po raz pierwszy Komisja opublikowała właśnie komunikat, w którym proponuje włączenie prognozowania do politycznego cyklu Unii Europejskiej.

GŁÓWNE PROPOZYCJE

- Dla Grupy Pracowników jest to pierwszy pozytywny krok, który wymaga jednak pewnych wyjaśnień:
- W ramach tego pierwszego działania Komisja wybrała temat odporności, analizowanej w czterech wymiarach: „społeczna i gospodarcza”, „geopolityczna”, „zielona” i „cyfrowa”, określając, w odniesieniu do każdego z nich, mocne i słabe punkty. Szczególną uwagę należy zwrócić na następujące kwestie:
 - ♦ kto wybiera scenariusze bazowe i w jaki sposób;
 - ♦ jakie będą elementy pełnego cyklu prognostycznego;
 - ♦ konkretny związek między prognozowaniem a programem lepszego stanowienia prawa, który powinien mieć na celu poprawę jakości prawodawstwa, a nie deregulację;
 - ♦ związek między prognozowaniem a europejskim systemem oceny skutków.

Prognozowanie musi być otwartym i pluralistycznym działaniem, które stale angażuje zorganizowane społeczeństwo obywatelskie, w szczególności EKES, na każdym etapie procesu prognozowania i określania scenariuszy odniesienia.

W swoich opiniach EKES jest w stanie wykrywać zagrożenia systemowe i ostrzegać o nich, tak jak uczynił to już m.in. w odniesieniu do wpływu polityki oszczędnościowej na politykę zdrowia publicznego, wpływu niepewności zatrudnienia na dochody i ubóstwo, podaży i dostaw metali ziem rzadkich.

Prognozowanie jest istotnym narzędziem wykrywania nowych perspektyw społecznych, gospodarczych i środowiskowych z myślą o ożywieniu modelu społecznej gospodarki rynkowej. W istocie pilne i niezbędne jest wprowadzenie głębokich zmian w obecnym

„oprogramowaniu” Unii Europejskiej, charakteryzującym się przeważaniem konkurencji nad wymiarem gospodarczym, ekologicznym i społecznym.

Grupa Pracowników z zadowoleniem przyjmuje uznanie przez Komisję Europejską w jej komunikacie, że „wzrost gospodarczy nie jest celem samym w sobie” oraz odnosi się do działań na rzecz dobrobytu, wykraczających poza PKB. Rzeczywiście ważne jest, aby stworzyć nowe wskaźniki jakości życia i włączyć je do cyklu prognozowania oraz do opracowywania europejskiej polityki publicznej i zarządzania nią. Scenariusz odniesienia w ramach prognozowania powinien mieć na celu zapewnienie wysokiej jakości życia ludności europejskiej poprzez sprawiedliwą transformację społeczno-ekologiczną z odpowiednim uwzględnieniem kwestii zdrowia publicznego.

